

Taxa postala... No. 224713/929. Baron L. Pop

M. Bonasetter Robert Budapest

THE WORLD

Ara 5 lej... Csütörtök, 1936. április 30. 5696. EV. IJAR 8 XIX. EVF. 104 SZAM

Miért nem szakad ketté?

A liberális pártot már csak az imádság és a tehetetlenségi nyomaték tartja egy da- rabban. Papírforma szerint már régen ketté kellett volna szakadnia a pártnak és a kormánynak...

Egyéb kritériumok is szükségesek a kormánynak. E kritériumok pedig hiányoznak a nemzeti parasztpárt esetében.

Közvetlenül Titulescu hazaérkezése előtt szó volt arról, hogy Averescu-Argetoiann kombináció váltsa fel Tatarescut...

Egy csapat a negatívum az események dialektikájára révén pozitívumba és ezért hisz- szük azt, hogy a liberális párt legalább is...

Schuschnigg és Starhemberg

Az osztrák diktatura két vezére: Schuschnigg kancellár és Starhemberg herceg között nem valami nagy a harmónia.

Schuschnigg kancellár jobboldali felfogása ellenére is, komoly politikus, európai műveltségű egyéniség, aki tovább lát az orránál s rájött arra, hogy a tragikus véget ért Dollfuss kancellár súlyos taktikai hibát követett el...

Schuschnigg kancellár mögött tulajdonképpen a demokratikus érzésű osztrák pa- rasztság és a régi keresztényszocialista párt demokratikus kispolgársága sorakozik fel...

Starhemberg herceg magánhaderege egyre nyomasztóbban nehezedik az osztrák állam- kéntészt és a nehézségekkel küzdő magán- vállalatok és bankok kasszájára.

Schuschnigg kancellár tehát komolyan sze- relné keresztülvinni a Heimwehr lefegyverzését, amelyet ma már az osztrák kormányzat...

Németország a cseh határon is megkezdte az erő- vonalak kiépítését

Ujabb óriási ágyut készítenek a Krupp-gyárban. Holnap, vagy szombaton adják át Berlinben az angol kormány által elkészített kérdőíveket.

Keményen ellenállanak az abesszin csapatok a déli fronton

London, április 29. A népszövetségi ta- nács május 11-én összeülő ülészaka előtt és a francia pótválasztások lezajlása, ille- tőleg az új francia kormány megalakulása...

Londoni jelentés szerint az angol kül- ügyminisztérium elkészítette azoknak a kérdőpontoknak szövegét, amelyek Német- országhoz szólnak az európai együttmű-

ködés ügyében s amit ma Berlinben át is fognak nyújtani a német külügyminiszte- riumban.

Anglia kerüli a kényes ker- déseket

Az angol kormány által megszövegezett kérdőpontokkal kapcsolatban Londonban tudni vélik, hogy a kérdésekben nincsen külön Németországnak a szovjetekkel való külön kapcsolatairól, mert angol körök szerint, ha Németország visszatér a Népszövetségbe és kötelezi magát az alapok- mány tiszteltben tartására, ugy ez meg- felelő garanciát fog nyújtani a szovjetek számára is.

Austen Chamberlain szerint Ausztria belső helyzete stabilabb, mint hiszik

Sir Austen Chamberlain Budapestről teg- nap Bécsbe utazott vissza, de csak néhány rövid óráig tartózkodott az osztrák főváros- ban és onnan visszautazott Londonba.

Prágai jelentés szerint egyébként a német hadsereg a cseh határ mentén is megkezdte az erődítmények és stratégiai jellegű építme- nyek felépítését.

Olasz kritika Anglia népszöve- ségi mandátumaival kapcsolatban Olasz politikai körökben élénken kommentálják az angol alsóházban nemrégiben el- hangzott ama kormánykijelentést, hogy Ang- lia nem szándékszik lemondani népszövetségi

mandátumairól, amelyeket többek között Pa- lesztina fölött is gyakorol. Megállapítják, hogy a mandátumok a Népszövetség tulaj- donát képezik és ennek következtében vissza is vonhatók.

Egyébként Rómában és Párizsban is egyre erőteljesebben tartja magát az a hír, hogy Haile Szelasszié nébus ténylegesen nincs már az élők sorában, mert nem akarván túlnélni a háború elvesztését, öngyilkos lett.

Az akar politikai?

folytatása)

de kétségtele- enne az a nyugta- unisták előretöré-

a radikális szo- bt-t rendkívül ér- régi lyoni válasz- tben nem válasz- képviselővé. Allitó- vére vette ezt a gondolat is felz- erriert még arra is elegendesen visszavo-

en értek el hondurasi ökök

Hondurasból mende- őt helyiségbe, ér- ki kiindulva, erőszak- és elfoglalták Pa- ceokot. San-Marcos zendülőkhöz.

kolai bírságokról. 79-1936 számú ha- reius 1-től kezdődő- bírságokat az első- róni.

maló-e encia?

mpotenciának oka: sz működése, vagy szerű kezelés töké- ent. De egy ilyen kell teljesítenie: ne vissza kell adnia sepeaségeit, anélkül,

ben a tekintetben

g bázis és ismételt készítve, amelyek nek.

ulja az összes vá- bletttával való kura- rára, aki szexuális fiatalság erejét.

lettát tartalmaz és n és drogárikban.

t mellett küldhető mellett. Vezérkép- Bucuresti, III. Str.

és Lapkásó E. & Baron L. Pop 14 8-61.

Upton Sinclair mint moziíró

Upton Sinclair, a „Jungle” és az „Oil” vi- lághírű szerzője. Világnézet és politikai meggyőződés dolgában a szélső baloldalon áll, még jóval szélsőségesebben, mint honfi- társa és iróköllégja, Theodore Dreiser.

„Depresszion Island” a címe Upton Sin- clair filmdrámájának. Első részét három fér- fi játssza végig: A, B és C, Abie, a Broad- way népszerű slágereinek szerzője, Bing, cskigói taxifosor és Crunk, losangelesi in- gatlanügynök.

Elrendeli, hogy házat építsenek neki és pe- dig rangjának megfelelően pompásat; viszont elismeri, hogy neki is kötelessége munkái jóletéről gondoskodni, „amennyire ezt a részvényesek érdeke megengedi.”

— Hallo! mit mond, Bing tábornok? Rab- szolgának nevezi magát. Egy nagy köztársá- ság szabad polgára olyan kevéssé becsül meg hazáját és zászlaját, — mellest, mi van a zászlóval, tábornokom?

— Készül már, princi. — Kérlek, címezz kegyelmes urnak, ha szolgálatban vagy. A bűnöst elítéli és kihirdeti a statáriumot mindzok ellen, akik a sziget tulajdonjogát merészlik megsérteni.

vel: mert míg ő hegyek, halmozott fel kókuszdíókészletekből, maga olyan keveset kap, hogy éheznek. A gazda kénytelen a készletnek jórészt a tengerbe dobni, mert megromlik; és munkásainak szeme kopog az éhségtől.

— Így vagyunk? Rivall rá a boss. Hát akkor el vagy bocsátva. Igenis, a raktáram zsúfolva van és az áru részére nincs piac. Tehát minék termeltessek tovább?

— Eszerint haljak éhen azért a bűnömért, hogy tiúok élelmiszert produkáltunk?

— Nem én csináltam a nemzetgazdaság törvényeit. Az ilyen állapotot úgy hívják, hogy depresszió.

Bing aggodalmaskodik: ő is el fogja veszteni a kenyérét? Crunk ur megnyugtatta: „Hallottad valaha, hogy egy tábornok elvesztette az állását?” Abie könyörgésre fanyalodik: ne hagyd éhen veszni. A gazda erősen gondolkodik valamilyen megoldáson: a világ legnagyobb országában nem engedhetnek senkit sem éhenpusztulni. Munka — az nincs. Munkanélküli segély? Meggondolandó. Talán a magánjótékonyok. Jöjjen be Abie naponta a kormányzósági palota hátsó kapuján és fog valami alamizsnát kapni. Abie megadja magát sorának. A kormányzó ur ragyogó fényűzéstől övezve élvezni hatalmát és gazdagságát, ha nem nyugtalanítanak alatta. Különösen Abie-ben nem bízik. Még is van az oka rá. Abie gonosz ármányt forral. Hogyan lehet Crunk a sziget kormányzója, holott ezt a tisztet csak alkotmányos választás útján lehet elérni? Ki választotta meg őt kormányzóvá? Senki: Azért, mert valaki I. P. Morgan, még nem kormányzója New Yorknak. Tessék választást elrendelni! Ők ketten meg fogják alkotmányos többséggel választani kormányzóvá Abie-t és helyettes kormányzóvá Bing-et. Választási jelszó: new-deal! új stílus!

Crunk-ot felriasztják legjobb álmából. A polgárok összeültek, gyűlést tartottak, kijelölték képviselőjüket az alkotmányos gyűlésbe és most meg akarják tartani a választást! Meg is tartják. Az alkotmányos gyűlés elnökévé szótöbbséggel megválasztatik Abie. Abie mint elnök nyomban elrendeli a választást. A hagyományos amerikai fair play értelmében a szavazás titkos. Elnök felnyitja az urnát: Két szavazat Abie-re, mint kormányzóra és Bing-re, mint helyettes kormányzóra. Crunk hevesen tiltakozik. Ez az egész rossz bohózat! A választás semmis és érvénytelen! Abie mungyárt elmondja elnöki székfoglalóját. Kijelenti, hogy itt egy lázadó elem van, amely tagadja a kormány tekintélyét és figyelmezteti az illetőt, hogy ezen a szigeten még érvényben van az a bizonyos statárium... Crunk még mindig lázong és szemtelenkedik. De a kormányzó kurtán elbánik vele. Ötvenet verhetne a fenekére, ha úgy tetszenék neki, de beéri azzal, hogy kirugja a házból. Crunk urat Crunk ur tulajdon házából. Nagy veszekedés támadt.

Es éppen a dulakodás tetőpontján megjelenik három nő. A vezér köztük dr. Patricia Storrs, aki magával hozta hűgát, Ellen-t és komornáját, Madge-et. A doktorkisasszony nagy dologban tör a fejét: kísérleteket végez egy tojással, amelyből a férfi hozzájárulása nélkül embernek kell születnie, — természetesen némberek. Hogy a férfit ne csak hatalmától és vonzóerejétől fosszák meg, hanem vékép kiiktassák az életből. A kísérlet balul végződik. A tojásból nem emberfióka buvik ki, hanem majom. Nem is egy, hanem öt. Közben dr. Patricia beleszeret Crunk-ba, huga Abie-ba, a komorna a sofőrbe. Így teszik csuffá a női tulkapást és hóbortot. Mert nyilvánvaló, hogyha a három párnak lesznek utódai, akkor ezek csak a rég bevált természetes uton fognak világra születni. Ez a befejezés, mint mondtuk, éppenséggel nem radikális és sehogysem baloldali. De annál elméesebb.

(s. k.)

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, április 30.

Bécs. 22.10: Zenekar. 23.15: Rádiózenekar. Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezkar. 10: Hírek. 12.5: Katonazene. 17.30: Szalonzene. 18.40: Klarinét-, hárfaszámok. 19.10: Japán est. 22.20: Cigányzene.

Belgrád. 20: Szimfónikus hangverseny. Brüsszel. 19.15: Klarinét-szólo. 20: Szimfónikus hangverseny.

Droitwich. 16.45: Hárfatrío. 20.05: Verdi: Aida I. felvonás. Radames: Lauri Volpi. Ljubljana. 18: Rádiózenekar. 20: Romantiku dalok.

Regional. 18.30: Katonazene. 21.30: Rádiózenekar.

Riga. 19.15: Rádiózenekar. Strassbourg. 18: Jazzlemezkar. Toulouse. 21.25: Havai zene. 22: Vegyes zene. 22.40: Argentín zene. 23.40: Operáriák.

Miért szenved többet a nő, mint a férfi?

Minden idők orvostudományának egyik legsúlyosabb problémája a nők menstruációs zavarainak kérdése volt. Ugy a pubertás korában, mint később is, de legfőként a klimatóriumban (változó évek) súlyos testi és lelki rendellenességeket okoznak a menstruációs zavarok. Ezeknek leküzdésére sok nagynevi orvostudós tett kísérletet kisebb-nagyobb eredménnyel. A legutóbbi évek — ezen a téren elért — egyik legnagyobb eredménye a hosszú évek tudományos kísérletei alapján a newyorki „Riverside” laboratóriumok által előállított „Menoklin” elnevezéssel forgalomba hozott gyógyszer, amely a nő menstruációs zavarainak minden fázisában (fájdalmak, görcsök, fejfájások, hevílések, stb.) tökéletes enyhülést nyújt. A klimatórium idején fellépő súlyos testi, de főként lelki megrázkódtatások eseteiben ez a gyógyszer a legbiztosabb hatásúknak bizonyult. „Menoklin” kezeléssel — a newyorki és bécsi klinikákon — olyan nagyszabású eredményeket értek el, mint eddig semminemű más gyógyszerrel sem.

Megrendelhető a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Lei 130 utánvétellel.

Harminc éve, hogy Sanfranciskót elpusztította a földrengés

Egy ember feláll az operaház nézőterén leinti Carusót és bejelenti, hogy néhány óra múlva Sanfrancisko romba dől. Egy szörnyű éjszaka izgalmat részletei. Hogyan menekült meg Carusó? Ki volt a titokzatos látnok?

1906 április 17-én, egy szerdai napon este nagy botrány kerekedett a friscoi Grand Opera House diszlocálásán. Eppen Caruso énekel s a közönség elbűvölve hallgatta a nagy művész áriáit, amikor a legelső sorok egyikében felállt egy dushajzatu öregember és kiáltott egyet:

— Zenekar! Abbahagyni a muzsikát!

Caruso is, a zenekar is, dermedten állt le. Általános rökönnyedés. És az ismeretlen férfi beszélni kezdett:

— Jaj nektek, akik itt muzsizotok! Még ma éjszaka megnyílik a város alatt a föld és elnyeli minden boldogságotokat! Menjete haza, csomagoljátok össze értékeiteket és meneküljetek a hegyek közé! Én látok vagyok! Itt a végítélet órája! Mégegyszer meneküljetek!

A felháborodott közönség jól elverte a látnokot és a szolgák egykettőre kihajították őt a nézőteréről. Az előadás tovább folyt, Carusonak örült sikere volt. Ki hitte volna, hogy négy óra múlva az ünneplő publikumnak tized-része sem lesz életben! Mert az ismeretlen igaza lett: négy óra múlva megmozdult a talaj Frisco alatt és a végétküli borzalmak ezernyi változatában vonaglottak az énekes tisztelői!

Csak egyetlen emberre hatott valamelyest a botrányos szónoklata. Pearson Gilbert rézárnyáros, akinek felesége otthonmaradt, az öregur pedig kihasználva a bérletet, megnézte a Traviatát — az előadás feletjén hirtelenül nyugtalanságot érzett. Hazament, összeveszett a feleségével, de azért autóbá ültette, az ékszereket és készpénzt egy vasládában magával vitte és elszárgult déli irányban.

Ez az ember még látta messziről, miként borul lángba Frisco. Hallotta a föld rettentés moráját. Pearson volt az egyetlen, aki épségben mentette ki a szörnyű éjszakából a vagyonát és feleségét.

A katasztrófa kezdetéről ezerféle tudósítás látott napvilágot, de ezek kilencvenkilenc százaléka hamis. A földlökéseket elsőnek egy nyomdász vette észre. Szédőszekrény előtt állt és csudálkozva tapasztalta, hogy a betűk rendre megmozdulnak a szekrény fiókjában és leperognak a következő rekeszbe. Eppen szólni akart az osztályvezetőnek, amikor kétéhasadt a munkatere melete és beomlott. A nyomdász véletlenül megmenekült, de három-száz ember ottmaradt a szédőgépek és szédőszekrények alatt.

A köztudat szerint a földrengés hajnali öt óra tizenhárom perckor kezdődött. Ez sem igaz. Mert az első megmozdulás már két óra tiz perckor következett be, alig észlelhetően ugyan, de ép eléggé erősen ahhoz, hogy a szeizmográfok tüje — tegyük fel Seattleban — a papírost összemarcangolva, kiugorjon helyéből.

Mr. Hutter nagykereskedő felnőtt lányának a feje fáj és pohár vizet kért anyjától. Az anya a vízzel utban volt lánya ágya felé, amikor váratlanul lökést kapott a palota, melyben laktak. Az asszony sikított egyet, a második sikoltás már a torkában maradt. Egy hatalmas szekrény zuhant rá és rögtön agyonnyomta.

Tény, hogy a „nagy rengések” öt óra felé kezdődtek. De ekkor már hetvennégy ponton égett a város! A hálingben uccára tódult lakosság miatt a tűzoltók nem bírtak a láng-fészekhez jutni. Két óra alatt 499 embert gázoltak el a járművek. Pokoli tüzvész okoztak a felrepedt gázvezetékek. A Western Bankból lapáttal szórták a tűzoltók az uccára az ezüst- és aranypénzeket. Hideg éjszaka volt, mindenki reszkedett a szabadban, de azért a pénzt az utolsó garasig felkapkodták a szegényebb elemek, akik inkább gyermekeiket hagyták el, de megtömték zsákjaikat pénzzel. Ezért bolyongott még három nap

mulva is a romok között több ezer gazdátlan gyerek.

A Sanfrancisko Call nevű újság tulajdonosa, egy Sprenkels Claus nevű gémet bevándorolt hősiesen kitarított acélból épült házban és a negyedik lőkés pillanatában behívta inasát.

— Nézze, John — így szólt hozzá — ha én elpusztulnék, magáé a vagyonom. Itt az irás!

Miközben a cédulára irt hagyományozó sorokat átnyújtotta, fejére esett a nagy csillár és agyonverte. A restauráció után 11 esztendőig vezette a voit inas a lapvállalatot. Ő volt az, aki hallatlan önuralommal szükségnyomdat állított össze és egy szédő segítségével alig négy nap múlva már egyoldalas különkiadásokat gyártott Friscoiban.

Caruso nagynehezen kimenekült szállodájából, a Palaceból és egyetlen szál pizsamában, meztelb a Golden Gate folyó partján szaladgált. Egyik kezében kottakönyv, másikban a pénztárcája.

— Kétszáz dollár adok egy nadragért, hatvanat egy pár zokniért! — kiáltotta. Er-dckes, hogy egyetlen ajánlatot sem kapott. Ellenben a nagy tumultusban hirtelen kilökte kezéből a pénztárcáját és elrabolták. A nagy énekes még másnap délben is szétszedett kottákkal takarta be magát. Mikor ráismertek, Allison lord, egy angol főnemes vette pártfogásba és ketten barlangot vájtak a homokba, kibélelték azt a lord tálkabátjával

Az elmúlt négy esztendő alatt 28 millió fontot investáltak a zsidók Palesztinában

Palesztina gazdasági fejlődése a statisztikai számok tükrében

Jeruzsálem, április 29. A Jewish Agency statisztikai hivatala rendkívül érdekes kimutatást közöl Palesztina gazdasági fejlődéséről az utóbbi négy esztendő alatt. A számok tükrében mutatja ki ez a jelentés, mily hatalmas méreteket öltött a pénzügyi és gazdasági élet fellendülése Palesztinában a nagy zsidó bevándorlás éveiben.

Az 1932—33-as költségvetési év végén Palesztina pénzforgalma 2,300.000 font volt. 1933—34 évben 4,100.000, 1934—35-ben 5,300.000 és az 1935—36-os költségvetési évben 6,300.000 fontra nőtt a pénzforgalom az országban. Vagyis az elmúlt négy év alatt 2 és egynegyedszeresére emelkedett a pénzforgalom.

A palesztinai kormány költségvetési bevételei ugyanezen idő alatt megkétszereződtek, még pedig 1932—33-tól 1933—34-ig 3 millió fontról négy millióra, 1934—35-ben öt és félmillióra és a legutóbbi költségvetési évben 5,700.000 fontra emelkedtek. Vagyis az elmúlt négy év alatt a kormány költségvetési bevétele — összesen 18 millió 200 ezer font volt.

Ugyanezen idő alatt a kormány kincstárában 5,600.000 font költségvetési fölség gyűlt össze a bevételek többletéből a kiadásokkal szemben. 1932—33-ben félmillióval haladták meg a bevételek a kiadásokat, 1933—34-ben 1,300.000 font, 1934—35-ben 2,200.000 és a legutóbbi költségvetési évben 1,600.000 font többlet mutatkozott.

Nagyarányu növekedés látható a palesztinai bankok beteteinél is. Míg 1932—33-

val és itt dideregtek hosszú órákon át.

Ma sem tudják, miként került a Western Union Telegraph nevű postapalota tizenháromadik emeleti parkányára az a nyolcszentes kisfiú, aki valahol cigarettatárcát talált és zsákmányával ide vonult vissza, hogy nyugodtan elszívhasa élete első szivarját. Alatta négy száz postahivatának hevert holtan a romok között, a parkány azonban épen maradt és szédítő magasban lógott egy vasállvány tetején. Felnapi munkába került, míg a tűzoltók megközelíthették a fiúcskát és lehozták jól megválasztott „buvóhelyéről”.

A földrengés éjszakáján 155 gyermek születet Friscoiban. Pontosan ugyanannyi fosztogatót löttek agyon a rendőrök. Egyizben Carusora is rálöttek, mert a művész mindenáron a szálloda saféjához akart jutni. Háromezerhatszázegy halott és tizenötezer sebesült volt a földrengés „eredménye” ezen az éjszakán, melynél borzalmasabbat azóta sem találunk semmiféle természeti katasztrófánál. A következő két hét folyamán huszezer ember halt meg tüdőgyulladásban. És érdekes: Caruso mégcsak náthát sem kapott.

Arról is kevesen tudnak, hogy már másnap a japán konzul, kormánya megbízásából egy-millió yen gyorssegélyt ajánlott fel. Ez összegből a várost majdnem ujja lehetett volna építeni. De a helyszínre érkezett kormánybiztos ezekkel a szavakkal utasította vissza az adományt:

— Az Egyesült Államok mindenképpen abban a helyzetben vannak, hogy a szükséges segélyt maguk nyújthassák...

A német kormány által felajánlott kétszáz ezer márkát ugyancsak visszautasították. Ellenben elfogadták a kínaiak által összegyűjtött négyezer dollárt.

Április 18-ikán délelőtt tíz órakor a romok között tépett ruhában, véres arccal bolyongott egy szikár, magas ember, ugyanaz, aki a színházban a botrányt rendezte. Zsoltárokat énekel és mikor a Golden Gate partjára ért, egy dombrol rögtönzött szónoklatot intézett a didergő tömegekhez. Beszédében a mulandóságról és a tuvilágról emlékezett meg. Voltak, akik meghatva hallgatták, de egy külvárosi embercsoport végül is elkergette. Menekülés közben a proféta a vízbe esett és az alig térdigérő iszapba fordulva, száz és száz ember személtárra fulladt meg.

Máig is találgatják, ki lehetett az illető. Némelyek tudni vélik, hogy egy Crooc nevű szegény ember volt a látnok. Ma Crooc szobra ott áll a folyó partján és jól olvasható a talapzatán a felírás: „E sirkó alatt nyugszik a halott, aki utolsó életéjszakáján látnok erővel megjósolta Sanfrancisko pusztulását.

Beszédének to a gazdasági me lenfelekként lépe nemzeti paraszti reskedelmi vona kal élni, de ezt az összes orsz kényser határa rasztpárt ilyen telen is volt ké áll az a tény, ho nak az a formáj mány gyakorol, „Meg fogjuk s a liberális párt kontingentálási

ban 7 millió font betét volt a palesztinai bankoknál, addig a következő évben 12 és félmillióra, 1934—35-ben 16 millióra és a legutóbbi költségvetési évben 16 és félmillióra nőtt ez a szám.

Az elmúlt négy esztendő alatt a különböző palesztinai vállalatokba investált zsidó tőke összege 27 millió 700 ezer font és évről-évre állandó emelkedő tendenciát mutat. 1932-ben hárommillió fontot investáltak a zsidók Palesztinában, 1933-ban 5 millió 300 ezer fontot, 1934-ben 9 millió 400 ezer, és 1935-ben 10 millió fontot.

A palesztinai pénzpiac is erős tendenciát mutatott 1935 évében. A hazai intézetek és társaságok részvényeit és kötvényeit sikeresen helyezték el ugy az országban, mint külföldön. Palesztina öt nagyobb pénzügyi intézete egyedül 2 millió 680 ezer font értékű részvényeket és kötvényeket ad el. Ebből az Anglo Palestine Bank 250 ezer fontért Londonban, a Palestine Land Development Company 85 ezer fontért Palesztinában, a Keren Hajjeszod által alapított általános Jelzálogbank 760 ezer fontért (ebből 150 fontért Egyiptomban), a Ruthenberg társaság egymillió 200 ezer fontért Londonban, a Holt-tenger-Potash-társaság 350 ezer fontért Palesztinában és Londonban hűtőház-társaság 35 ezer fontért Palesztinában adta el részvényeit és kötvényeit. Ezek a számok nem foglalják magukban a Keren Kajeemet, a Nir-társaság és más különböző intézetek bel- és külföldön eladott kötvényeit.

A p... ga...

Virgil Mad... előadás

Bucuresti, á

A nemzeti pa sága a minap dasági probléa párti program kat megvilágít pénzügyminiszr nak az iparra ben elfoglalt előadás szükség felei azzal érvtás után olya tani, mely a más termelési veszi. „Bármily ezek a legend terjesztenek, b a városi lakoss lehető hatást ügyminiszter é vád ellen, hog falut akarja m

— Nyilvánv falu és a város városos kategó fenn, amely gy fel. Az államf hogy ezeket az az általános ér

Fenntartotta egy olyan orsz többsége a falu neir a parasztlia gyék figyelembe ra, hogy megak kás kizsákmány magas ipari ár szövetkezett. A fontoságot tula fogásnak és a k tést meg fog te minden ágában, ban a szövetkez

Beszédének to a gazdasági me lenfelekként lépe nemzeti paraszti reskedelmi vona kal élni, de ezt az összes orsz kényser határa rasztpárt ilyen telen is volt ké áll az a tény, ho nak az a formáj mány gyakorol, „Meg fogjuk s a liberális párt kontingentálási

Ezután ipari gearu és megáll termelésnek ez a államban annyir rasztoztály elsz tudott kifejleoni ország szerény tömege nem leh mert ennek term hát a meogazda lenégeskedés he ködés megtere parasztság vásá alacsony és enn termelési mód, a folytatódott. Ho a nemzeti termé rülménynek tul lejben és a pénz matlanságnak, n kontingentálárán illetékeknek. A desével a-onbn lési erő növekedé zőgazdasági töm es nivót 100-asn

A parasztállam nemzetgazdasági programja

Virgil Madgearu, Tasca volt ipari és kereskedelmi miniszter és Mihalache előadásai a nemzeti parasztpárti kormányzás gazdasági programjáról

Bucuresti, április 29. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt gazdasági bizottsága a minap foglalkozott az ország gazdasági problémáival és a nemzeti parasztpárti program keretében igyekezett azokat megvilágítani. Virgil Madgearu volt pénzügyminiszter a nemzeti parasztpártnak az iparral és kereskedelemmel szemben elfoglalt álláspontját ismertette. Az előadás szükséges volt, mert a párt ellenfelei azzal érveltek, hogy az uralomrajutás után olyan rendszert fog megvalósítani, mely a parasztságon kívül minden más termelési osztály életlehetőségét elveszi. „Bármilyen abszurdumnak is tűnnek ezek a legendák, amelyeket ellenfeleink terjesztenek, be kell ismernünk, hogy ezek a városi lakosság bizonyos rétegében meglehetősen hatást keltenek.” A volt pénzügyminiszter élénken tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy a nemzeti parasztpárt a falut akarja mozgósítani a város ellen.

— Nyilvánvaló — mondotta — hogy a falu és a város, valamint a különböző hierarchikus kategóriák között érdekellentét áll fenn, amely gyakran a harc formáját ölti fel. Az államférfinek az a kötelessége, hogy ezeket az érdekeket kiegyenlítse és az általános érdekeknek rendelje alá.

A szövetségi program

Fenntartotta azonban Madgearu, hogy egy olyan országban, amelynek túlnyomó többsége a falusi lakosság, elsősorban ennek a parasztlakosságának az igényeit vegyék figyelembe. A legmegfelelőbb ut arra, hogy megakadályozzák a paraszti munkás kiszámlányolását és a parasztságnak magas ipari árakkal való kiuzsorázását, a szövetség. A nemzeti parasztpárt döntő fontosságot tulajdonít a szövetségi feladatoknak és a kormányon minden erőfeszítést meg fog tenni, hogy a gazdasági élet minden ágában, a termelésben és eladásban a szövetségeket alkossa meg.

Beszédének további részében Madgearu a gazdasági megszorítások határozott ellenfeleként lépett fel. Beismerte, hogy a nemzeti parasztpárt kénytelen volt külkereskedelmi vonatkozásban megszorításokkal élni, de ezt csak 1932-ben tette, jóval az összes országok után és nemzetközi kényszer hatása alatt. Ha a nemzeti parasztpárt ilyen körülmények között kénytelen is volt concessiókat tenni, mégis áll az a tény, hogy az állami beavatkozásnak az a formája, amelyet a liberális kormány gyakorol, teljességgel tarthatatlan. „Meg fogjuk szüntetni — mondotta — a liberális párt által bevezetett összes kontingentálási rendszereket.”

A román ipar pangásának okai

Ezután ipari kérdésekre tért át Madgearu és megállapította, hogy a román termelésnek ez az ága, mely egy parasztállamban annyira szükséges, éppen a parasztsztyál elszegényedése miatt nem tudott kifejlődni. Ez nem paradoxon. Az ország szerény mezőgazdának hatalmas tömege nem lehet ellensége az iparnak, mert ennek termékeire szüksége van. Tehát a mezőgazdaság és az ipar közötti ellentét helyett a békés együttműködés megteremtése volna a feladat. A parasztság vásárlóereje azonban nagyon alacsony és ennek oka az a kezdetleges termelési mód, ami a kisajátítás után is folytatódott. Hogy 1932 óta mégis érződik a nemzeti termelés növekedése, az két körülménynek tulajdonítható: egyrészt a lejben és a pénzintézetekben való bizalmatlanságnak, másrészt pedig az import kontingentálásának és a kontingentálási illetékeknek. A nemzeti termelés növekedésével azonban nem járt együtt a vásárlási erő növekedése is. Ellenkezőleg, a mezőgazdasági tömegek vásárlóereje az 1929-es nivót 100-asnak jelölve, 1935-ben 57-re

esett vissza, tehát majdnem a felére. A volt pénzügyminiszter annak a véleményének adott kifejezést, hogy ha továbbra is ezen az uton haladunk tovább, akkor feltétlenül a fogyasztási eszközöket termelő ipar stagnálásához jutunk el. A fejlődésnek a mai vonala azt mutatja, hogy csak a belföldi feldolgozó piac ipara maradhat fenn, a fegyverkezési és az államvasuti ipar. Végül Madgearu kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt nemhogy ellensége, de legnagyobb támogatója a nemzeti iparnak és kormányzásának alatt elő fogja segíteni az ország iparosodásának folyamatát.

Az ipari sovinizmus

Ezután Raducanu tartott részletes előadást a külkereskedelmi rendszerünkről és megállapította, hogy az eddigi pénzügyi politikát nem irányította egységes és követkevs nemzetgazdasági szemlélet. Utána Tasca volt ipari és kereskedelmi miniszter, a kereskedelmi akadémia volt rektora és Románia volt berlini követe, tartott rendkívül nivós előadást, amelyben a szélsőségesen sovinizta irányzatok gazdaság-

Select Mozgó

Ma premier!

SHIRLEY TEMPLE

mindenki kedvence legújabb filmje:

Napsugárka

Figyelem!!

A premier napján minden gyermek, aki jegyet vált, INGYEN kap egy csokoládéfigurát. Ez Shirley Temple ajánléka kis csodálói számára.

politikai követeléseivel foglalkozott. „Az ipari nacionalizmus azt jelenti, hogy a dolgozónak boldognak kell lennie, ha fajtájából származik ki. Megtörténhetik, hogy az országon banditával találkozik, aki idegen, mondjuk egy orosz, rátamad az emberre, elveszi a vagyon felét és tovább áll. Ezt rablásnak minősíti az ember. Azonban egy hazai román banditával találkozik, aki elveszi minden pénzt, meztelenül hagyja az embert, sőt még fejbe is veri, boldognak kell éreznie magát, hogy ez a bandita legalább román volt.”

A parasztállam nem osztályállam

Ezután Ernest Enc tartott előadást az állami beavatkozásról, majd Mihalache közel ötórás tanácskozás után meleg beszédben zárta be az értekezletet. Elsősorban leszögezte, hogy a parasztállam nem osztályállamot jelent. Nem lehet elképzelni a városok normális fejlődését a falu fejlődése nélkül. A nemzeti parasztpárt, amelyet unósuntalan azzal vádolnak, hogy a falu államát akarja megteremteni a városok elnyomására, az igazi nemzeti ipart fogja felépíteni és lehetővé fogja tenni az egészséges kereskedelmet is. „A demokrácia útján kell haladnunk — mondotta, de ennek a demokráciának szervezettnek és fegyveresnek kell lennie, mely nemcsak az egyénnel, hanem az egyénekből összetett csoportokkal is számol. Nemcsak az egyén, hanem a csoport jogait, de ugyanakkor az egyén és a csoport kötelezettségeit is kívánja ez a program.

Csak a jót hamisítják!

KOPROL
AZ IDEÁLIS HASHAJTÓ.

A Koprolnak számtalan utánzata van forgalomban, mert a KOPROL világszerte elismerten kitűnő hashajtó. Hamisítják csomagolását, utánozzák külsejét, de egyetlen egynek sem sikerül minőségben a valódit megközelíteni. Ügyeljen arra, hogy ne adjanak Koprol helyett értéktelen utánzatot. Kérjen kifejezetten Koprolt, nézze meg alaposan a csomagolást, amelyen fel van tüntetve a Koprol név. Ha valóban jó, enyhe, de biztos hatású, kellemes ízű hashajtót akar, csak KOPROL-t fogadjon el!

A részvények zuhanása kíséri nyomon Göring gazdasági diktátorra való kinevezését

Kétségbeejtő a devizahelyzet Németországban

Párizs, április 29. (Rador.) A Havas berlini jelentése szerint a német tőzsdék az ipari részvények általános esésével reaktionáltak Göringnek a deviza- és nyersanyagületek kormánybiztosává való kinevezésére. Göring kinevezése hivatva van növelni dr. Schacht tekintélyét, amit a náci-párt egyes radikális tagjai igyekeztek

megtépázni. Hitler nagyra értékeli Schachtot és Göring kinevezésével fedezni óhajta. Hogy lesz-e ennek a lépésnek sikere, nem tudni, mert a devizahelyzet rendkívül rossz és bankkörü megállapítják, hogy már hónapok óta a devizabevételek nem felelnek meg a német külkereskedelm által nehezen elért feleslegnek.

A gyomorbeteg ember arca olyan, mint egy kifacsart citrom: sápadt, vérszegény és ráncos

A gyomor- és a bélbeteg ember olyan, mint egy kifacsart citrom, sápadt, vérszegény és ráncos. Hiszen ez érthető is, ha enni nem bírunk, fáj a gyomrunk, görcsök lépnek fel a máj és az epénél, nincs rendben székünk, fáj a fejünk, szédülünk, hányingerünk van, kimerültek vagyunk, idegesek, hogy is lehet piros az arcunk. Tehát először is jó, egészséges gyomor, jó emésztés, jó étvágy és lelki megnyugvás, az idegrendszer teljes ségsége kell ahhoz, hogy erősek, szépek és pirosak legyünk.

A világhírű „Gastro D”, amely három zseniális tudós által lett felfedezve, amerikai gyógynövényből készül és olyan hatással van egy a központi, mint az emésztőszervek idegeire, hogy 10-15 éves gyomor- és bélfekélyeket teljesen kigyógyít.

Kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124 sz. Vidékre 130 lej utánvétellel küldi.

Costachescu ismét határozottan megcáfolta a Vaidához való csatlakozásáról terjesztett híreket

A szenátus volt elnökének hitvallása a parasztgondolat mellett és eles kritikája Tatarescu beszédéről

Iasi, április 29. Ismeretes, hogy Costachescu volt közoktatásiügyi miniszterrel és volt szenátusi elnökről jobboldali részről állandóan azt hangoztatták, hogy Vaidához csatlakozott. Costachescu, aki a nemzeti parasztpárt moldvai alelnöke, ezt az állítást néhány héttel ezelőtt megcáfolta. Most a jobboldali sajtóban újra felvetődött az a hír, hogy Costachescu Vaidához csatlakozik. Ezzel kapcsolatban Costachescu, a fővárosi sajtó részére a következő nyilatkozatot adta:

— Nagyon sajnáltam és ma is sajnálom, hogy Vaida Sándor kilépett a pártból, mert szomorú számomra, hogy egy olyan jelentőségű politikus, mint ő nincs már közöttünk. De én nem hagyhatom el a nemzeti parasztpártot semmiért az ég világon, mert a parasztgondolat harcosa vagyok, amelyért husz éven keresztül küzdöttem és áldoztam. Hiszek a parasztság ügyének igazában és függetlenül a párt formájától, a program követelőitől, hozzá nőttem ehhez az ügyhöz, amelytől sem személyes jellegű panaszok, sem a mi politikai életünkben jelentkező elriasztó tünetek nem tudnak elszakítani.

— Ilyen körülmények között nincs szükség arra, hogy további felvilágosításokkal szolgáljak arra nézve, hogy vajon átsétálhatok-e én egyik pártból a másikba. Az ujságíró ezután Tatarescu beszédével kapcsolatban tett fel kérdéseket Costachescunak. A volt szenátusi elnök a következőket mondotta:

— Az az érzésem, hogy a miniszterelnök ur vagy tulságosan ostobának minősíti ezt az országot s azt hiszi, hogy mindent lenyel, vagy pedig nincs tudatában az általa betöltött pozíció súlyával és azzal, hogy beszédével kompromittálja az országot és intézményeit. Az embernek tátva marad a szája. Minden fejezetnek kísérendülő leitmotívuma: valótlanosság. A valótlanosság, mint a munkamódszer és a kormányzás eszköze.

Costachescu végül idézte Argetoianu egyik beszédét, aki Rupean Tatarescu hadfelszerelési programjáról szólva, megállapította, hogy ez a program csak tervezet, de nincs semmi megvalósítva belőle. Costachescu őszinte kéltelkédéssel fogadja Tatarescu programját és a hadfelszereléssel kapcsolatos kijelentéseit.

Külföldi utamról visszatérve

női ruhaszalónomat

ujra megnyitottam.

Gratz Böske

Cluj, Calea Regele Ferdinand 59.

Eredeti modellek Eredeti modellek

Látogatás a cluji Eszter Rendnél

Hogyan élnek és hogyan készülnek hivatásukra az Eszter-nővérek. Megkezdődtek a jelentkezések a jövő tanévre

Cluj, április 29. (Az Uj Kelet tud.) Csenedben, szinte észrevétlenül alakult meg Clujon egy szociális és eddig nagyon nélkülözött intézmény, amelyet Eszter-rendnek neveztek el. A terv, hogy zsidó intézmény álljon rendelkezésre az ápolónői, gondozónői, műtősnői és asszisztens pályákra készülő zsidó nőknek, már régi keletű. A megvalósítás gondolata azonban egy évvel ezelőtt vetődött fel és azután szorgalmas munkával és buzgó gyűjtési akcióval mult év november hetedikén életre kelt az Eszter-rend.

Hogy mi is közelebről ez a bibliai zsidó asszony nevet viselő egyesület? A rend szó önkénytelenül asszociálhatja a másfélekezettü szerzetesrendek komor falait, szigorú esküit és még szigorubb korlátait.

Mi a hivatása az Eszter-rendnek?

Az Eszter-rend azonban, ha meg is találjuk írott szabályai között a mindennap rendszeres beosztását, közelebről nézve nem komor, nem barátságtalan, hanem a meleg zsidó otthon derűjét árasztja maga körül és a módszeres és áldást hozó munka lelki egyensúlyt adó érzése tölti el az embert.

A Salom Klub és a Zsidó Kórház együttes munkájával alakult meg hat hónappal ezelőtt az Eszter-rend, amely arra hivatott, hogy új munkaterületet adjon a zsidó nőnek, olyan munkaterületet, ahol nyithat a szenvedők és betegek fájdalmait és felvilágosítják egészségügyi viszonyok között élő zsidó testvéreiket.

Az Eszter-rend megalakulásakor a vezetőség terjedelmes munkaprogramot dolgozott ki, amely erkölcsileg és tudásban derék zsidó nőket nevel a zsidó közösség javára. Két évig tart a tanfolyam, amelyet háromhónapos előkészítő kurzus előz meg, amelynek tananyaga: anatómia, közegészségügy, kémia, élettan és vallásoktatás. Aki a három hónapos kurzus vizsgáin megfelel, csak az mehet tovább a tanfolyamra.

Az első évfolyam tananyaga általános medicinális kiképzésből áll: belgyógyászat, ortopédia, sebészet, elsősegélynyújtás, sebbekezelés, balneológia, vizgyógyászat és fizikális kezelés.

Délelőtt a különböző kórházi szakokon teljesítenek szolgálatot a növendékek, ahol gyakorlati kiképzést kapnak. Az első évfolyam után is vizsgáznak és csak ezután térnek át a második évfolyamra, amelynek tananyaga a speciális szakokon való kiképzés.

A növendékek elméleti kiképzését a Zsidó Kórház főorvosi kara vállalta magára. Ebben az évben hét növendéke volt a rendnek. Ertelemes, rendes zsidó leányok. Van olyan, aki érettségizett, de mindégyneknek legalább négy középszikolai végzettséggel kell rendelkeznie. Erdély különböző városaiól jöttek az Eszter-rendbe, jó polgári zsidó családok fiatal leányai, akik arra szentelik életüket, hogy egy még kitaposatlan uton megindulva a zsidó közösséget szolgálják. Mint ápolónők enyhítik a betegek fájdalmait, mint gondozónők pedig bejárják a falvakat, ahol a nyomorgó és rossz higiéniai viszonyok között élő zsidó testvéreik körében terjesztik két évi munkájuk tudását. Hogy felügyeljenek a nyomorgó zsidó öregek és gyermekek egészségére és jó tanácsokkal lássák el őket egészségük megővására.

Szép és nehéz hivatást vállalnak magukra, de a zsidó közösség szolgálatában fognak fáradozni.

Az Eszter-nővérek kurzusán

Modern bérpalota egyik tágas komfortos lakásában kel életre az Eszter-rend. Hőfehér napos leányszobákban laknak itt a jövőnd. Eszter-nővérek és közös munkateremben készülnek jövőnd hivatásukra. Délelőtt a kórházban dolgoznak, délután elméleti oktatást kapnak. Füzeteik fölé hajolva szorgalmasan jegyzik a kórházi főorvosok előadását. Arcuk deris, barátságos és meglepedést sugároz.

A rend szabályai bizonyos fokig korlátozzák a szabad mozgást. Nem mehetnek tet-szítésük szerint a városba, nem szórakozhatnak, amikor akarnak, de nem is volna idejük. A gyakorlati és elméleti oktatás lefoglalja napjuk legnagyobb részét. Azért jut idejük rendszeres tornára, ebédutáni sétára és hetenként egyszer szórakozásra is.

A barátságos fehér falakon jövőnd hivatásukra figyelmeztető táblák függnek. De enélkül is leri az arcukról, hogy nem kényszerből vannak itt, hanem szívvel-lellekkel készülnek a pályájukra. Egyik tanárú, a Zsidó Kórház sebészfőorvosa a legnagyobb meglepedés hangján beszél róluk. Időnként kollokviumok keretében számolnak be a tanult anyagról és ilyenkor mindégynők

vendék nagy szorgalomról és előrehaladásról tesz tanúságot.

Az intézetben a növendékeknek felügyelőnőjük van, aki köztük él és akinek vezetése alatt úgy élnek ezek a fiatal leányok, mint barátságos meghitt családi körben.

A mostani hét növendék nemsokára befejezi az első évfolyamot. Az intézet vezetőségénél már jelentkezni lehet a következő évre. Egyelőre összesen csak tíz növendéket vehetnek fel a következő évre, mert több számára nincs hely.

A kurzus elvégzése után az intézet gondoskodik a növendékek elhelyezéséről, ha maguk nem tudnak elhelyezkedni. De ha az intézettől és a Zsidó Kórháztól függetlenül vállalnak is állást, akkor is negyedévenként be kell számolniuk az intézetnek életükről, munkájukról, mert az intézet szívén viseli sorsukat, mintha második családjuk volna.

Dohányzók kedvence a NIVEA

mert az édeskés fogpaszta hatása nem kielégítő. Nekik az erősebb illatos és trissitő NIVEA fogpaszta kell. Ez eltűnteti igazán a kellemetlen dohányos szájszagot és biztos ádító hatása van.

NIVEA

FOGPASZTÁT

Ami az ipari növények termesztésének Romániában való meghonosítását illeti, vissza kell emlékeznünk arra a súlyos korszakra, amelyen mezőgazdaságunk nem is

KÖZGAZDASÁG

Augusztus 16-án nyílik meg a cluji ipari kiállítás

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara időközi bizottsága f. évi április hó 28-án tartott ülésén véglegesen elhatározta, hogy Cluj városában ipari kiállítást fog rendezni. E kiállítást a város legszebb és legforgalmasabb helyén augusztus 16-tól szeptember 6-ig fogja megtartani.

Az ipari kiállítás látogatói az államvesztak részéről az egész kiállítás tartamára 50 százalékos utazási — míg a kiállítóknak 75 százalékos szállítási kedvezményben

ben fognak részesülni.

Már most élénk érdeklődés mutatkozik úgy az iparosok, illetve gyárosok, valamint a nagyközönség részéről is az Erdély fővárosában megnyitandó ipari kiállítás iránt, amely a legkiemelkedőbb és ugyanakkor az egyetlen megnyitkozása lesz ebben az évben az egész ország, de különösen Erdély és Bánát összes termelő erőinek.

Uj utak a romániai mezőgazdaságban

40.000 lejre emelte a Soia r. t. a szójabab átvételi árát

Előző lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy a Soia Rt. kezdeményezésére Erdély területén is megkezdik az idei év folyamán a szójabab ültetését és termelését. Az erdélyi gazdák körében a Soia Rt. akciója annál nagyobb visszhangot váltott ki, mivel a társaság az átvételi árát a tavalyi 30 ezer lejről 40 ezerre emelte vagononként és az idei évre szóló megegyezéseit a gazdákkal már ezen áron köti meg.

A tavalyi év folyamán a Soia Rt. a 30 ezer lejes átvételi áron kívül külön 4000 lej prémiumot adott vagononként, amit azonban nem lehetett áremelésnek tekinteni.

Az idei évre tehát 33 százalékos áremelést hajt végre a gazdák javára és használja a Soia Rt. a 40 ezer lejes vagononkénti ár megállapításával. Ezt az áremelést két körülmény tette indokolttá: első sorban a Soia Rt. ama törekvése, hogy a szójababtermelést intenzívebbé tegye, másrészt az a körülmény, hogy a gabonaművek árában emelkedő tendencia mutatkozott. A Soia Rt. pedig azt akarta, hogy ebben a kedvező áralakulásban az ő termelői is részesedjenek.

Az utóbbi időben a szójababtermelés körül eltérő vélemények hangzottak el. Nézetünk szerint ebben a kérdésben minden polémiát feleslegessé tesz arra a kérdésre adandó válasz: rentabilis-e a szójababtermelés, vagy sem. Ha rentabilis, akkor hagyják a gazdákat dolgozni, ha pedig nem rentabilis, akkor a gazdákat minden propaganda ellenére ugys felhagynak vele.

Ami az ipari növények termesztésének Romániában való meghonosítását illeti, vissza kell emlékeznünk arra a súlyos korszakra, amelyen mezőgazdaságunk nem is

olyan régen átment. A gabonaműveknek sem keresletük, sem áruk nem volt. A földművesek teljesen elkeseredve és elcsüggedve még annyit sem tudtak elérni, hogy a termelési költségek fedezetet nyerjenek. A gabonaművek részben takarmánycélokra használták fel, részben eladatlanul hevertek a raktárakban. Azért a néhány tizezer hektárnyi cukorrépa területét, amelyre a belföldi cukoriparnak szüksége volt, valóságos harc folyt, mivel csak a cukorrépa-termelés jelentett rentabilitást a gazdáknak nézve. Ebben a helyzetben és ilyen körülmények között érlelődött meg a kormánytényezők agyában az a gondolat, hogy a román mezőgazdaságot feltétlenül új utakra, még pedig az ipari növények termesztésére kell terelni. Így merült fel a szójababtermelés terve, amely a mi éghajlati viszonyaink között igen kielégítő terméseredményt adott és a termelőnek is biztosította a kellő jövedelmezőséget.

A szójababtermelés eszméjét hivatalos és nemhivatalos köreink egyaránt lelkesedéssel fogadták és az akció élére Garoflid volt földművelésügyi államtitkár és Ciprianu miniszter állottak. A terv keretűl vitelle eleinte meglehetősen nehézségekbe ütközött, mivel a gazdákat előbb meg kellett tanítani a szójababtermelés módjára és egyben meg kellett nyerni őket a számukra új és szokatlan gondolatnak is.

De a fáradság meghozta a maga gyümölcsét. A szójababtermelés már az első évben kielégítő volt, sőt az ország egyes részeiben várakozáson felüli eredményt hozott. Még a szárazságtól sújtott vidékeken is aránylag kielégítő termést adott a szójabab.

Az új év sokkal kedvezőbb kilátásokkal indul a tavalyinál. A gazdák bátorságra

kapnak, mivel meggyőződtek a szójababtermelés hasznáról és eredményességéről. Azonkívül az átvételi áraknak vagononként 10 ezer lejjel való felemelése is serkenteni fogja a gazdákat a szójababtermelés minél intenzívebbé tételére.

ARLEJTÉSEK. Mures megyei prefektura: Május 18-án Tg-Muresen vörös burkolatú megyei prefektura építése hat hónap alatt. Előirányzat 8,850.000 lej. Óvadék 5 százalék. — Autonom Monopolpénztár Bucuresti: Május 12-én 6,500.000 lej értékű betonozási munkákat kiadása a bucuresti Belvedere dohánygyárnál. Óvadék 250.000 lej. — Oradea városa: Május 15-én a város aszfaltjárda javítási munkálatai kiadása öt évre. Ezenként javítandó uccarész 4000 m². Az évi előirányzat 827.417 lej. Óvadék 42.000 lej. — Lugoj erdőgazdaság: Május 19-én a topleti állomásról 1000 vagon bükk tűzifa eladása. Kikiáltási ár 2800 lej vagononként. Óvadék 140.000 lej. — Aradi erdőgazdaság: Május 26-án 103.25 hektár területű bihormegyei erdőség kitermelése. Beadás 719.845 lej. Óvadék 36.000 lej. — Biczai község (Ciucmege): Május 5-én 4764 és 4814 szál fenyőfa eladása. Kikiáltási ár 200.950 és 118.319 lej. Óvadék 20.095 és 11.832 lej készpénzben. — Timisoara városa: Május 26-án 1600 tonna szén beszerzése a városi vízmű részére. Óvadék 5%. — Cluj városa május 19-én 38 vagon szén beszerzése a gázgyár részére. Óvadék 5%. — Cluj városa május 19-én 20 vagon speciális pakura beszerzése uccák öntözésére. Óvadék 5%. — Közlekedésügyi minisztérium Bucuresti: Május 9-én 7000 kg. főtt lenolaj, május 11-én 5000 kg. ólomminium és 4000 kg. cinkfehér beszerzése. Óvadék 5%. — Brasov városa: Május 9-én 2,650.000 lej értékű csatornázási munkákat kiadása. Óvadék 5%.

Az idegen állampolgárok évi felülvizsgálataira vonatkozólag a belügyi és munkaügyi minisztériumok 4.252—1936. sz. alatt együttes felhívást adtak ki, mely szerint mindazon idegen állampolgárok, kiknek tartózkodási engedélye 1936. június 1-én, illetve október 1-én lejár, vagy Dr. Nansen-féle igazolvánnyal bírnak, legyenek munkaadók, vagy munkások, kötelesek ezen engedélyük meghosszabbítását újból kérelmezni. Az alkalmazásban lévőek engedélyeiknek meghosszabbítását munkaadók kötelesek kérelmezni és a kérvényekhez a következő melléletek csatolandók: a tartózkodási engedély, a foglalkozás gyakorlására jogosító könyvecské, az 1936. I. negyedére járó adó kifizetéséről szóló igazolvány, a szakképzettségre vonatkozó igazolványok, az egyenként 500 leu taxának letétbe helyezéséről szóló nyugta és egy összesített személyzeti kimutatás a mellékelt minta szerint. A meghosszabbítási kérvények 1936. április 20-tól—május 15-éig nyújthatók be, városokban — a rendőrséghez és községekben az illetékes főszoftgábiróságokhoz. A kérvények és melléleteinek átvételéről elismervényeket fognak adni, amelyek 1936. augusztus 1-ig érvényesek. A felülvizsgálatot revíziós bizottságok fogják megjeíteni, melyek Cluj, Násáud, Sălaj, Someş, Turda, Satu Mare, és Maramures megyékre nézve, a cluji Inspectoratul regional de Politienél, Bihar megyére nézve az oradeai Inspectoratul Muncii-nál fognak működni.

— Üldöz a világ. (Filmbemutató a Royal-mozgóban). A legizgalmasabb, érdekesítő cselekményű filmsláger címen hirdették, de kétségtelenül rá is szolgált erre az elnevezésre. Izgalmaságát nem a sorozatos lepfantások, guzsbakötések és állkapocsfelvágások — a kalandorfilmek elmaradhatatlan kellekai — adják meg, hanem a cselekmény, mely oly kitűnően van felépítve, hogy a néző pillanatra sem tudja kivonni magát annak hatása alól és sokszor lélegzetviasszafotva kíséri az érdekes, pergő cselekményt, melyet egy kedves szerelmi történet tesz változatosabbá. Edward G. Robinson a szegény kis bankhivatalnok, ki a gangstervezér tökéletes hasonmása kettős szerepében fejlethetetlen alakítást nyújt. A film eredeti témájánál és rendezésénél fogva kétségtelenül az utóbbi idők egyik legjobb produkciója.

A B

Iuliu Ma

Cluj, április száma a sinál egyik érdekes tg-muresi diákrogkatolikus megfigyelőjében, aki az Uj közlönyben szövegeket írt. hogy az Uniretevőbb vallást nek szava jelületében. Ebbédások" címen következőket írt. „Nemrégén a diákkongressz kongresszus nem is járult rendezésében a nek jegyében utólag tudomásvesgárda, mely Tara" című alakongresszust.

A kiváncsiságva, hogy én is szust, egy naSemmitsem Ezzel szemben dódásokban. meg, hogy az annakidején a rekrutálódik, a felé halad.

Nem vonom a jogát, hogy problémák irar tom tehát késem. De ez leger, erőteljes től átitatott po re a román el kájában és mi és kulldésében. A tpozott politika zék az ország véseivel. Az ide mely az ország rejtetésének cél kát diák számá

Nós Tg-Mur a diákok. Megó ket, helyesebben fogják meg timentnek közék tünkben pontos személyiségeket. effélére. Az esképpen szól: „E vállalt feladatot vagy Y-t szükös láb alól." És ezt bálványá merele. Ez már nem szimptoma, a lel is, mint egyedül mint a közeli jö nke.

Ezen a kongr és cernauti faktök is letették ez hogy igen. Ez m dalmasabb. Ime a béke és az em aki megtagadta tanításait. A né jének, a törvén

Az Ország Str. Saguna 7. csütörtökön, apr zött dr Stur

Érdeklí a z

A blaji görögkatolikus püspökség elítéli a szélsőjobbaldali agitációkat

Iuliu Man lelkész elkeseredett hangja cikke a tg.-muresi diákkongresszus határozatairól

Cluj, április 29. Az Adeverul legutóbbi száma a sinaiai és tg.-muresi események egyik érdekes visszhangját ismerteti. A tg.-muresi diákkongresszusra a blaji görögkatolikus egyház is kiküldte a maga megfigyelőjét Iuliu Man lelkész személyében, aki az Unirea című hivatalos egyházi közlönyben számol be a kongresszuson tapasztaltakról. Az Adeverul megállapítja, hogy az Unirea az ország egyik legszámottevőbb vallástudományi folyóirata, melynek szava jelentős sulyal bír a klérus életében. Ebben a lapban „Keserű családok” címen értekezik Iuliu Man, aki a következőket írja:

„Nemrég tartották meg Tg.-Muresen a diákkongresszust. Nem az egész diákság kongresszusa volt és az egész diákság nem is járult hozzá, hogy az Tg.-Muresen rendezték és a vezetéshez sem, melynek jegyében megtartották. Mintahogy utólag tudomást szereztünk róla, a volt veszárd, mely jelenleg a „Totul pentru Tara” cím alatt működik, tartotta ezt a kongresszust.

A kíváncsiságtól és attól a vágytól hajtva, hogy én is lássak egy diákkongresszust, egy napot töltöttem Tg.-Muresen. Semmitsem láttam abból, amit vártam. Ezzel szemben bőségesen volt részem csatlósokban. Fájdalommal állapítottam meg, hogy az ország jövő elítje, amelyből annakidején a társadalom vezetői fogtak rekrutálódnak, a szétbomlás és a kaosz felé halad.

Nem vonom kétségbe a diákságnak azt a jogát, hogy az ország életében vajdó problémák iránt érdeklődjenek. Nem vonhatom tehát kétségbe a politizálás jogát sem. De ez legyen egészséges, tisztességes, erőteljes és integrális nacionalizmussal átítatott politika, mely működik közre a román elem előrehaladásának munkájában és az ország társadalmi és kulturális életének fejlődésében. A törvények tiszteletére alapozott politika legyen, mely teljesen egyezzen az ország érdekeivel és a nép törekvéseivel. Az ideális és független politika, mely az ország konszolidálásának, előbbrejutásának célját követi. Másféle politikát diák számára nem tudok elképzelni.

Nős Tg.-Muresen nem efféle csináltak a diákok. Megoldották az összes kérdéseket, helyesebben azt hitték, hogy könnyebben fogják megoldani, ha egyszerűen elűntetnek közelítettük arénájáról belső életünkben pontos szerepkörrel felruházott személyiségeket. Fel is esküdtek valami efféle. Az eskü körülbelül a következőképpen szól: „En, X Y esküszöm, hogy a vállalt feladatot teljesítem és hogy X, vagy Y-t szükség esetén el fogom tenni láb alól.” Ez azt az esküt a csodálkozástól bálvánnyá meredt közönség előtt tették le. Ez már nem politika. Ez más valami: szimptoma, a lehető legfájdalmasabb ugyanis, mint egyedülálló jelenség, de ugyanis, mint a közeli jövő perspektíváinak előhírnöke.

Ezen a kongresszuson résztvettek a jasi és cernauti fakultások diákjai is. Vajjon kik is lettek ezek az esküt? Azt mondják, hogy igen. Ez még szomorubb és még fájdalmasabb. Ime, az isteni szó hordozója, a béke és az emberszeretet miszióáriusa, aki megtagadta tanítóját és annak szent tanításait. A nép holnapi szellemi vezetőjének, a törvényisztelet és az igazság

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában csütörtökön, április 30-án 1/2-1/2 óra között dr. Sturhl Aron tart inspekción.

Érdeklí a zsidó nép sorsa?

Jöjjon el vasárnap, május 3-án d. e. 11 órakor meetingre a Salom Clubba (Str. Filipescu 6.) előadást tart: Sami Gronemann és dr. Bato Lajos

képviselőjének úgy kell nevelkednie, hogy élő példát szolgáltatson az emberszeretetről abban a parochiában, amelyben lelkipásztorokodni fog. Nem pedig azért, hogy pogány erőszakai valakit eltegyen láb alól. Többen megkértek, magyarázzam meg ezeket a dolgokat. Eszembe jutott Constantinescu Iasi és a többiek az egyházi világból, akiknek ügyét a parlament is szellőztette, például Vartolomeu ramnichi püspök esetében. Könnyen mondhatam volna, hogy amilyenek a szülők, olyanok a gyermekek. De nem tettem. Inkább elfojtottam fájdalommat a lelkemben.”

Hasonló hangnemben tartja végig rend-

kívül érdekes cikkét Iuliu Man lelkész, ki nek okfejtéséből az derül ki, hogy a szélsőségesen jobboldali agitáció éppen a keresztény egyház szellemével és ideáljaival ellenkezik.

HOTEL VIENA
Bucuresti, Calea Grivitei 114 (5 percnyire az állomástól). Teljesen átrenoválva, vízvezetékkel és fürdővel.
Mélyen leszállított árak!

I. Faruk néven Egyiptom királyává kiáltották ki a tizenhatéves trónörököszt

Eddig még nem jelölték ki a régenstanács tagjait. Ma temetik Fuad királyt. Május 2-ra tüzték ki a parlamenti választásokat

Kairó, április 29. (Rador.) Fuad király temetése ma csütörtökön lesz. Az egész ország gyászban van. Eddig még nem jelölték ki a régenstanács tagjait, akiknek az ország ügyeit két évig, a 16 éves Faruk király nagykorúságáig vezetniük kell.

Kairói jelentés szerint Fuad király halálához hozzájárult az a merénylet is, amit ez előtt 30 évvel veje, Szejfeidin herceg követett el ellene. A golyó akkor áthatolt Ahmed Fuad herceg nyakán és állandó gyengeséget, torokbajok és hüllésre való predispozíciót okozott. Az uralkodó az utóbbi időben vese- és szív-

bántalmakban is szenvedett.
Kairó, április 29. (Rador.) A kormány Faruk trónörököszt I. Faruk néven Egyiptom királyává kiáltotta ki. A parlamenti választások május 2-re tüzték ki.

Bucurestii jelentés szerint az egyiptomi követség gyászlobogót tüzött ki és gyászistentiszteletre hívta meg a bucarestii, mintegy 500 tagu egyiptomi kolóniát, valamint a hatóságok tagjait. A gyászistentiszteletet a Károly-parkban lévő mecsetben fogják megtartani.

Ma, csütörtökön szenzációs premier a ROYAL-mozgóban:
Üldöz a világ
Az év legizgalmasabb bűnügyi slágerfilmje. EDWARD G. ROBINSON bravuroos kettős szerepben.
Lebilincselő cselekmény! Érdekesítő jelenetek!

A népfrentba tömörült három francia baloldali párt a választási fegyelem betartása mellett döntött a vasárnapi pótválasztásokra

A baloldali pártok közül a szociáldemokraták lesznek legerősebbek az új parlamentben. Herriot fenntartotta lyoni jelölését. Abszolút többsége lesz a népfrentnak az új parlamentben

Párizs, április 29. (Rador.) A népfrentba tömörült három párt, a radikálsocialisták, szocialisták és kommunisták tegnap este értekezletet tartottak, amelyen — hír szerint — a republikánus fegyelem betartása mellett döntöttek.

A francia lapok élénk érdeklődést mutatnak a választási kartellek játéka iránt, ami a választások második menete előtt folyik. A Petit Parisien kiemeli a baloldali pártok határozatát, mely szerint tiszteletben tartják a népfrent fegyelmét. Ha a fegyelmet tényleg betartják, állapítja meg a lap, a baloldali pártok közül a szocialista pártnak lesz a legtöbb képviselője az új kamarában. Ugy látzik, hogy a radikális párt elveszti eddigi pozícióját és nem lesz többé a legerősebb parlamenti párt. A Le Matin feltevése szerint az új kamarában 250-260 képviselő lesz, akik a népfrenttal szembe fognak helyezkedni, viszont a baloldaliaknak 350 képviselőjük lesz. A Le Jour szerint a kamara összetételében nem fog jelentős változás beállni.

Párizs, április 29. (Rador.) A radikálsocialista párt végrehajtóbizottsága Dala-dier elnökletével tegnap esti ülésén nem hozott semmilyen határozatot a népfrenttal szembeni kötelezettségét illetően, mely szerint azon jelöltjeit, akik a választások első menetében kevesebb szavazatot kaptak, visszalépteti a több szavazatot kapottak előnyére. Herriot fenntartja jelölését Lyonban. Két körzetben a szocialista jelöltek nem tartják tiszteletben a népfrent fegyelmét és megjelennek a pótválasztásokon.

Tisztelettel értesítjük a n. 6. közönséget, hogy a Str. Neculcea 4 sz. alatt a leghigiénius konyha cukrászattal egybekötve május hó 3-án nyílik meg, ahol a legizlesebb vegetáriánus ételek és sütemények jutányos árban kaphatók lesznek. Abonensek kedvezményben részesülnek. A n. 6. közönség szíves pártfogását kérve, vagynak teljes tisztelettel Adlerné és Neumann Etta.

A Somér Hacair és Bné Avoda tg.-muresi konferenciája

Székely Mose előadása az utóbbi nyolc nap palesztinai eseményeiről.

Tg.-Mures, április 29. (Az Uj Kelet tud.) Népés delegációk jelenlétében és a helyi zsidó társadalom nagy érdeklődésének jegyében ült össze a múlt hét csütörtökjén az erdélyi Somér Hacair és Bné Avoda együttes konferenciája. A palesztinai események hatása alatt a zsidó közvélemény élénk érdeklődéssel figyelte a két chaluc-szervezet tanácskozásait, éppen mert a Somér Hacair és a Bné Avoda három kibbucot létesített már Erec Jiszráélben.

A Techezaknival megnyitott tanácskozásokat Székely Mose, a Somér Hacair palesztinai kiküldöttje rövid héber beszédében vezette be, a zsidó kulturházat szufolásig megtöltő közönség előtt. A helycsoport üdvözlését Tihanyi Dezső elnök tolmácsolta, majd a Noár Hacioni és a Habone szervezetek üdvözltek. Izsák Elemér üdvözlő beszédében kifejtette, hogy a zsidó ifjuság számára a mai viszonyok között egyetlen megoldás a chalucit. Levében üdvözltek a konferenciát a Kfarsaba-i és Magdiel-i kibbucok, valamint a Bné Avoda kfar-szabai garinjai.

Ezután Székely Mose tartotta meg előadását „Az utolsó nyolc nap eseményei” címen, részletesen ismertette a palesztinai zavargások társadalmi hátterét. Egyszerű eszközökkel vázolta fel a zsidóság helyzetét a gálutban és rámutatott arra, hogy ebből a helyzetből az egyetlen kiút a cionizmus. Az ifjuság hamarabb ismerte fel ezt a tényt, mint bárki előtte és a chaluci törekvések alkotásaiban ezt be is bizonyította. „A mi szocializmusunk — mondotta — a zsidó nép szeretetéből fakad és a zsidó néprért való”. A háboru előtti években Palesztinából évente 7000 arab vándorolt ki, ma pedig Palesztina a közelkeleti arabság számára a legfontosabb emigrációs terület, s ez a cionista kolonizáció építőmunkájának következménye. Az arabság fejlődését jelzi, hogy a zsidó kolónia szomszédságában élő arab városok és falvak lakossága 100 százalékkal emelkedett, a városok lakossága ugyanannyival csökkent. Az arabságnak csak egyetlen rétege, a feudális urak és a klerikális muftik csoportja természetes elensége a felvilágosodást, kulturát és magasabb életnivót hozó cionizmusnak.

A három tényező.

A palesztinai ellentétek mögött a következő három csoport agitációja rejlik:

1. Az arab feudálisok.
2. Az Angliával versengő imperialista hatalmak, elsősorban Mussolini Olaszországa és Hitler Németországa.
3. A palesztinai kommunista párt, amely a cionizmusban az angol imperializmus ágensét látja és a hivatalos népfrentpolitikát a feudális urakkal való szövetségben határozta meg.

Eme három tényező furcsa, ellentmondásában is érezhető együttműködése csak a palesztinai zsidóság elleni agitációban talált közös platformot. Ennek az agitációnak a következménye a mostani arab forrongás is, amelynek előkészítéséből ezuttal kimaradt az a tényező, mely más alkalommal kísérletezik hasonló eszközökkel. Ez pedig Anglia, amelynek most a közelkeleten nyugalomra van szüksége. Az előző rámutatott a palesztinai zsidó lakosság önvédelmi lehetőségeire és arra, hogy a palesztinai események méreteit az európai sajtó eltolta. „Nekem feleségem, gyermekem, hugom van a kibbucban — mondotta — és nyugodtan állok itt veletek szemben, fegyelemre és további munkára buzdítva a chaluci ifjuságot”.

A konferencián a Somér Hacair és Bné Avoda kiküldöttjei külön megbeszéléseket tartottak. A Somér Hacairban Székely Mose és Székely Jehuda tartottak beszámolókat a chaluci munkáról. A konferencián több, mint 100 kivándorlásra váró chaluc nyilatkozott meg az építő munka mellett. A Somér Hacair konferencia keretében törvényszéket ültek a mozgalom hat évi teljesítménye fölött, melynek során őszintén tárták fel a múlt hibáit és teljesítményeit. Lelkes hangulatban, a Hatikva hangjaival ért véget az erdélyi chalucmozgalom erőpróbáját jelentő konferencia.

Akarja tudni hová vezet a zsidóság útja??

Jöjjon el vasárnap, május 3-án d. e. 11 órakor meetingre a Salom Clubba (Str. Filipescu 6.) előadást tart: Sami Gronemann és dr. Bato Lajos

SPORT

Osszeállították a jugoszlávok ellen játszó román válogatott keretet

Bucuresti, április 29. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, május 10-én a román fővárosban játszák le ez évben a jugoszláv-román Károly-kupa mérkőzést, amit minden évben a két ország fővárosában felváltva szoktak megrendezni. A labdarugósövetség már ki is jelölte a válogatott keret tagjait, de a végleges összeállítást csak két nappal a mérkőzés előtt fogják megejteni. Az egyik fővárosi sportlap értesülése szerint a válogatott keret tagjai a következők: Kapusok: Pavlovici, Creteanu, hátvédek: Albu, Bürger, Rosculet, Sucitulescu és Dragomirescu, fedezetek: Vintila, Munteanu, Juhász, Vogl, Szaniszló, Cuedan és Brandabura, csatárok: Bindea, Georgescu, Szilárd, Beke, Barátky, Sepi, Petea, Schwartz és Dobay.

A keretből hiányzik Felecan I. aki ma az ország egyik legjobb balhátvédje, valamint Bodola és Ploesteanu, akiknek határozottan a keretben van a helyük. A fővárosi sportlap értesülése szerint felmerült még az a terv is, hogy a jugoszlávok ellen és a Balkániáda küzdelméig a keretbe tartozó játékosok saját egyesületeik kebelében készüljenek fel a válogatott szereplésre, de arról is szó van, hogy az egész keretet Snagovban egy üdülőtelepen helyezik el.

AZ U ARADON A GLORIAVAL, MIG A VICTORIA BUCURESTIBEN AZ UNIREA TRICOLOR ELLEN JÁTSZIK VASÁRNAP

Cluj, április 29. A Nemzeti Bajnokságnak két játéknappja is lesz ezen a héten. Május 1-én két mérkőzést játszanak, május 3-án, vasárnap pedig négyet. A műsor a következő: Május 1. Bucuresti: CFR—Ripensia és Juventus—AMTE. Május 3. Bucuresti: Venus—NAC és Unirea Tricolor—Victoria. Arad: Gloria—Universitatea. Oradea: Crisana—Kinizsi.

A helyi csapatok mindkét eheti mérkőzésüket idegenben játszik. Ha az U meg tudja ismételni multkor bravúráját a Gloria ellen, úgy még jobban előtörne a bajnokság listáján. Ha kikap, úgy könnyen visszakerülhet az utolsó helyre.

A Victoria a fővárosban az Unirea Tricolor ellen játszik, ahol ha kijátssza vasárnapi formáját, úgy könnyen megnyerheti a mérkőzést.

AZ AMTE CLUJON

Cluj, április 29. Miután mindkét A) ligacsapatunk idegenben játszik, így vasárnap a KAC rendez barátságos mérkőzést Clujon atlétikai versennyel egybekötve. A KAC vezetősége napok óta tárgyal a bajnokság második helyén álló aradi munkáscapat vezetőségével egy vasárnapi barátságos mérkőzés-

re. A tárgyalások befejezés előtt állanak és így nem lehetetlen, hogy vasárnap egy KAC—AMTE mérkőzésben lesz részünk.

NAGYSZABÁSÚ TORNAÜNNEPELYRE KÉSZÜL A HAGGIBBOR

Cluj, április 27. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor tornaszakosztálya pár hónapos eredményes működés után szabadtéri tornaünnepepre készül. A külsőségeiben is impozáns tornaünnepepre programját a vezetőség most állítja össze. Az ünnepepre programjának tanítását a csütörtöki tornaórán kezdik meg. A tornaszakosztály vezetősége ezután is kéri tagjait, hogy ezen tornaórán teljes számban jelenjenek meg. Az órák továbbra is a következő beosztás szerint tartatnak: gyermekek csütörtökön és szombaton este 6 órától 8-ig, felnőttek csütörtökön és szombaton fél 9-től 10-ig, Hőgyek (a Haggibbor Otthonban Str. Regina Maria 15) hétfőn és csütörtökön este fél 9-től 10-ig. Itt említjük meg, hogy a hőgyecsoport vezetését Speterné Blum Marcsa tornatanárnő látja el, akinek kitünő képzettsége révén a csoport vezetése a legjobb kezekben van. A tornaszakosztályba beiratkozni ezen a héten még a tornaórák alatt lehet. Tagdíj havonta 10 és 20 lej.

A Juventus játékosai a Venus elleni többgólós győzelmük után fejenként 2000—2000 lej jutalmat kaptak.

A japánok 230 tagú olimpiai csapatot küldenek Berlinbe, míg a finnek, akik az eredeti terv szerint csak 71 versenyzőt vittek volna ki, ezt 114-re emelték fel az 1940-es olimpiának Helsinkinél részére való megrendezése érdekében.

Megváltozott az irek elleni magyar válogatott csapat összeállítása. Titkos sérülése miatt Kemény fog játszani a balszélső posztján. A csapat többi része változatlan.

TURISZTIKA

A Haggibbor S. E. turisztikai szakosztálya vasárnap, május 3-án gyalogturát rendez Cluj környékére. Indulás reggel 8-kor a klubhelyiség elől. (Str. Regina Maria 15.)

Felhívás! Felkérjük mindazon zsidó ifjakat, akik turisztikával foglalkoznak, hogy kapcsolódjanak be a Haggibbor Noár (ifjú Haggibbor) munkájába. A Haggibbor Noár szőnyeggyűlése április hó 30-án, csütörtökön este 7 órakor a Haggibbor helyiségében Str. Regina Maria 15 alatt lesz megtartva. A vezetőség.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma mutatják be a Méltóságos asszonyt

Ma lesz a bemutatója Békeffy István és Stella Adorján ragyogó vígjátékának a Méltóságos asszonynak, amelyet ezen a héten kétszázadszor adnak Budapesten.

A Méltóságos asszony minden bizonnyal nálunk is egyik legvonzóbb darabja lesz a mű-ornak. Üde levegős, roppant mulatságos meséje, az életből illesztett hus-vér alakjai, s főleg ellenállhatatlan humora biztosítják a sikert.

A darabban Sándor Stefi játssza a kis hetedik: gimnázista lányt, akit feleségül vesz a fiatal egyetemi orvos-tanár (Gróf László). A kis lány szülei (Tompa Sándor és Czopán Flóri), a férj bátyja és ennek felesége (Balázs Samu és Harmath Jolán), az iskola tanárai, amelynek nyolcadik osztályába az unatkozó kis méltóságos asszony beiratkozik, (Csóka József, Nagy István, Kőszegi Margit, Beness Ilona), a nyolcadik osztály humorosnál-humorosabb növendékei (Stefanidesz Illi, Wojticzky Elvira, Báza Éva, stb.) s még egy sereg kitünően meglátott jellem jár-kelel és él a darabban.

A közönség hozzászokott már ahhoz, hogy a színház olyan pazar kiállításban hozza színre minden ujdonságát, de még a régi felújításokat is, hogy az bármely külföldi színház becsületére válna. Természetesen ez az áldozatkészség a Méltóságos asszonynál sem marad el s így az ujdóság díszletei is eseményszámba fognak menni. A méltóságos asszonyt Gróf László rendezzi.

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök fél 9: Méltóságos asszony. (Békeffy István és Stella Adorján eddig 185 előadást megért vígjátéka. Sándor Stefi, Harmath Jolán, Stefanidesz Illi, Kőszegi Margit, Beness Ilona, Wojticzky Elvira, Gróf László, Tompa Sándor, Csóka József, Borovszky Oszkár, Balázs Samu, Lantos Béla a főszerepekben. Rendező: Gróf László. Premierbérlet.)

Péntek, május 1 d. u. 3: Nászut Bécsebe. Budapest—Wien. A nagysikerű operett első olcsó helyáras előadása. d. u. 6: Éva. (Lehár nagyoperettje ötöd-ször.)

Dr. Victor Ionescu a TONOglobine IRRADIÉ-ről

„Sikerrel alkalmaztam a Tonoglobine-bort a pretuberkulózis eseteiben“.

(ss.) Dr. Victor Ionescu
chirurg genito-urinare
Str. G-ral Bertholot 40.

A pretuberkulózis esetei alatt értjük az ember hajlamosságát a tuberkulózisra. Ezt a hajlamosságot elősegíti a vérben levő vörösvérsejtek mennyiségének apadása (anémia), a kalciumvesztés (a szervezetből való ki-

válása által) és a testsúly apadása (gyengeség). A beálló zavarok rendszeren fáradtság, álomkór, étvágytalanság, szédülések, stb. alakjában jelentkeznek.

Ha valamelyikét a pretuberkulózis ezen tüneteinek tapasztalja, úgy ez az alkalmas pillanat, hogy „Tonoglobine Irradié“-t vegyen, amely visszaadja erőit és kiszabadítja a csapdából, amit a tuberkulózis — a legborzasztóbb betegségek egyike — Önnek állít.

este 9: Méltóságos asszony. (Rendes bérlet.)

Szombat d. u. 5: Bécsi tavasz. (A nagysikerű operett első olcsó helyáras előadása.)

este 9: Méltóságos asszony. (Harmadször.)

Vasárnap d. u. 3: A Magyarfenesi Dalkör műkedvelő színeselőadás: A gyújtogató. (Bárdos Péter népszínműve 4 felvonásban, Kum Gy. István zenéjével, olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Házasság. (Nyolcadször.)

este 9: Méltóságos asszony. (Negyedször.)

Hétfő fél 9: Méltóságos asszony. (Ötödször.)

Kedd-től: A néma leve. (Heltai Jenő óriási sikerű vígjátéka.)

ROMAN OPERA MŰSORA:

Péntek május 1. Lohengrin (Emil Marinescu tenorral).

Szombat május 2. (Iskolai matiné). Rigoletto. (Alex Lupescu bariton.)

Vasárnap május 3. Vigózeveg. (Matiné.)

Hétfő május 4. Aida (Aca de Barbu szoprán, Emil Marinescu tenor, P. Stefanescu Goanga baritonénekesekkel).

Szerda május 6. Tosca. (Aca de Barbu szoprán, Emil Marinescu tenor, Stefanescu Goanga bariton énekesekkel).

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

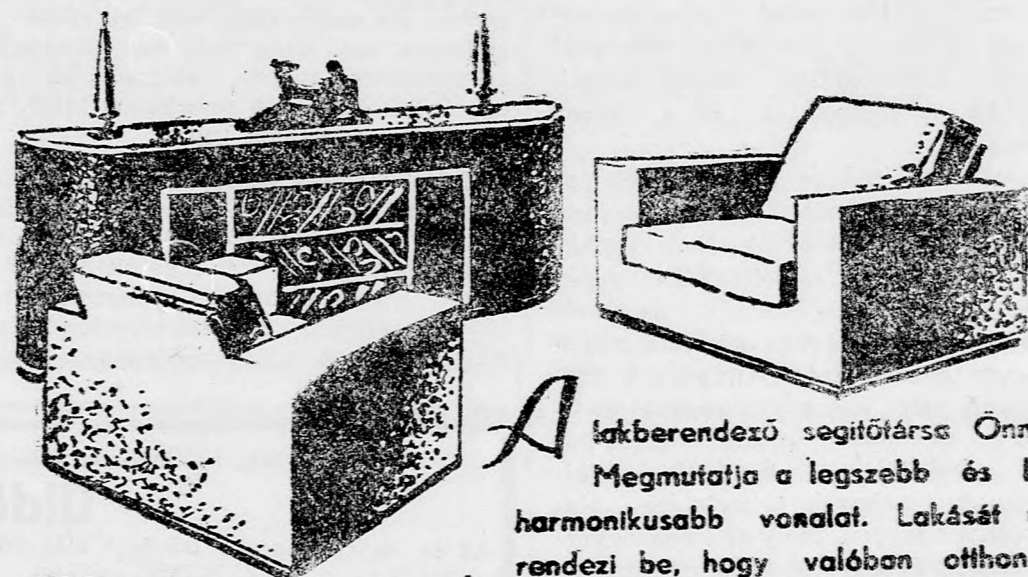
Ma, csütörtökön szenzációs premier: Üldöz a világ. Az év legizgalmasabb bűnügyi slágerfilmje. Edward G. Robinson bravuros kettős szerepben. Lebilincselő cselekmény! Érdekesítő jelenetek!

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

2 csoda-sláger! Nagy premier: I. Nemezis. Izgalmas dráma Jack Holtal. II. Kozák és csalógnája. Kalandor-operett Chopin és Bellini áriáival. Jarmilla Novotna, Ivan Petrovics, Gerda Maurus-sal. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton 3, 6 és 9 órakor két világszenzáció: I. Patt és Patachon, mint leányrablók. Az első beszélőfilmje a két kiváló komikusnak. II. Asszonyok fehériben. Társadalmi dráma. Fősz.: John Boler és Loretta Young. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

A lakberendező segítőtárs. Önnek. Megmutatja a legszebb és leg-harmonikusabb vonalat. Lakását úgy rendezi be, hogy valóban otthonává válik és örömet találja benne. Kiállításainkon megtalálja az ideális lakást és a legtekélyesebb minőséget.

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.T.

TÁRGUL-MUREŞ — BUCUREŞTI, Tache Ionescu, 1 — BRAŞOV
Kivánságára kiküldjük megbízottunkat eredeti rajzokkal

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelgés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a székelykört összekötéssel rendelkező „MIREA“ troda Cluj, Regele Ferdinand 116

Libázsir állandóan frissen olvasztva kapható „Pardes“ bodegában Cluj, Piaţa Mihai Viteazul 1.

Aki kényelmesen és otthonosan akarja magát érezni, szálljon a

Scala Panzioba

BUCUREŞTI, Tache Ionescu No. 2. Teljes komfort, minden szoba külön fürdőszobával és telefontal, elsőrangú konyha

Tavaszi szőrmék dus választékban megérkeztek. Szőrmebundák javítása félárban. Molykár elleni megóvás felelősség mellett Bixenspanner szőrmeszalon, Regele Ferdinand 3, emeleten.

Duplán sült gépipászká, friss sütés kapható a Mihai Viteazul téri élelmiszerüzletben.

Chemische fabrik sucht Vertreter welcher ständig die Colonialhandlungen in ganz Siebenbürgen besuchen. Schriftliche Angebote werden unter „Consumartikkel“ in der Adm. des Uj Kelets erbeten.

Vegyen házhelyet az Andrei Muresan utcában. Villany, víz és kanális. Ügyvédi iroda, Calea Victoriei 21.

Előkelő, nagy régi biztosító intézet keres a helyi piacra alkalmas üzletszerzőt fix fizetéssel és magas jutallékkal. Cim a „Memento“ irodában.

Két szoba konyhás lakás május 1-re kiadó. Calea Regele Ferdinand 70.

Egy kétszoba, előszoba, fürdőszobás lakás Str. Saguna 7 alatt május 1-re olcsón kiadó. Érdeklődni az Uj Kelet kiadóhivatalában.

2 szoba azonnal kiadó, Str. Baron L. Pop 10.

Vennék alba-luljai Kereskedelmi bank betétkönyveket. Ajánlatokat: „200.000“ jellegű a kiadóhivatalba.

CSÜTÖRTÖK, 1
HI
Eva
Grosz Jenő éh
nem engedték, hogy
Bucurestiből jelentik
szerint Grosz éhség
engedték meg neki,
son a városból.
szembesítések egyét
vezettek: számos új
ságes, hogy újabb
csökkentőni. Ma déle
Steaua Română
ittették.
Lemondott
csüdtöről jelentik:
megyei prefektus le
szénáttal, a meg
való összekülönböz
gyon és az erdők
a kormány még n
tármenti falu nyolc
üdarítást vállalt.
táK Násüdmegyve
kongresszusát.
Makacs sz
rus, puffadás, vért
érgaság, aranyer
leiben a természet
viz — reggel és
bevéve — rendki
kai megfigyelése
Ferenc József vi
betegneél is gyc
enyhén hat, ugyh
is alkalmazható.
Witzleben b
curestiből jelentik
rint von Witzleben
volt forgalomban
pagandával képes
volt hivatalos Ric
bank egyik igazg
tette egyik meg
Berlinbe utazik
Bank egyik ügyo
MIERT?
azok a kitünő sí
vosok, valamint
házbán a Togal
Mál általános elis
gyógyszernek. A
egyhangulag elis
hatásu fájdalom
érhetetlen, kösz
fájdalmaknál, az
ban fellépő fájd
nál, valamint fe
Rádióleadó
Prágából jelentik
sajtóban felmerü
országi antiszer
zására egy euró
gyék igénybe. H
hétről-hétre a le
gokat terjeszti a
Ezt nem lehet a
hogy valamelyik
sére a rádiót a
nak a közületnek
ramot állit össze
vagy Csehszlovák
adózással akarják
országának egyi
cseh korona, fél
1 lira) adná hav
védelem céljaira.
el: a zsidó becs
országból emigr
gatását. Minth
rádiókonferencia
a lázító tartalm
valószínű, hogy
javaslatnak a
láztítás ellen sz
Csehszlovákiából
szágok emberb
nál szimpatikus
Munk
Lista de plata
(10
BOR
kere

RADIÉ-ről

apadása (gyenge-
desen fáradtság,
szédülések, stb.

berkúlozis ezen
ez az alkalmas
rradié"-t vegyen,
szabadítja a csap-
— a legborzasz-
őnek állit.

a de Barbu szep-
enor, Stefanescu
kkel).

MUSORA:
premier: Üldöz a
masabb bünyűgi
Robinson bravu-
ebílnicselő cselek-
k!

MUSORA:
er: I. Nemezis.
Holtal. II. Kozák
r-operett Chopin
Jarmilla Novotna.
Maurus-sal. Hely-
te: 3, 6, 9 órákor.

MUSORA:
teken, szombaton
világszenzáció: 1.
t leányablók. Az
t kiváló komikus-
éren. Társadalmi
Boles és Loretta
12+3 lej.

arsa Önnek.

bb és leg-

Lakását egy

m otthonává

enne.

uz ideális lo-

o minőséget.

R.T.

BRAȘOV

SEK

rhirdetés 20 lej.
zetendő. Jelgée

Vertreter welcher
llungen in ganz
Schriftliche Ange-
sumartikel" in der
en.

drei Muresan utcá-
s. Ugyvédi iroda.

osító intézet keres
letszerzőt fix fize-
Cim a „Memento"

május 1-re kiadó.

fürdőszobás lakás
1-re olcsón kiadó.
adóhivatalában.

r. Baron L. Pop 10.

eskedelmi bank be-
200.000" jelgére

HIREK

— Grosz Jenő éhségstrájkba lépett, mert nem engedték, hogy kóser kosztot hozasson. Bucurestiből jelentik: A déli lapok jelentése szerint Grosz éhségstrájkba lépett, mert nem engedték meg neki, hogy kóser kosztot hozasson a városból. A Cagero-ügyben eszközölt szembesítések egyébként meglepő eredményre vezettek: számos új név került szóba. Lehetőségek, hogy újabb letartóztatásokat fognak eszközölni. Ma délelőtt Grosz Marinescuval, Steaua Română cég főkönyvelőjével szemléltek.

— Lemondott Bistrítamegye prefektusa. Násáudról jelentik: Nacu Dimitrie násáudmegyei prefektus lemondott, Laurentiu Oanea szenátorral, a megyei szervezet elnökével való összekülönbözése miatt, a granicsár vagyion és az erdők ügye miatt. A lemondással a kormány még nem foglalkozott. A 44 határmenti falu nyolcas bizottsága Nacuval szolidaritást vállalt. Jövő vasárnapra összehívják Násáudmegye liberális pártjainak kongresszusát.

— Malacs székrekedés, vastagbélkataris, puffadás, vértorlás, anyagcsere zavarak, fáradtság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses házi szer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belső betegknél is gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat, úgyhogy spasticus obstipationál is alkalmazható. Az orvosok ajánlják.

— Witzleben báró elhagyja Romániát. Bucurestiből jelentik: A Tempo című lap szerint von Witzleben báró, akinek neve sokat volt forgalomban a romániai hitlerista propagandával kapcsolatban, a napokban teára volt hivatalos Richard Shopknezel, a Blankbank egyik igazgatójánál. Witzleben kijelentette egyik meghívottnak, hogy rövidesen Berlinbe utazik, ahol átveszi a Dresdner Bank egyik ügyosztálya vezetését.

— MIÉRT? A célszerű összeállítás és azok a kitűnő sikerek, amelyeket híres orvosok, valamint számos klinikán és kórházban a Togal-lal elértek, rövid időn belül általános elismerést vívtak ki ennek a gyógyszernek. A leadott szakvélemények egyhangulag elismerik, hogy a Togal gyors hatású fájdalomcsillapító szer, mely utóérhetetlen, köszvényes-, csuzos- és idegfájdalmaknál, az izületekben és végtagokban fellépő fájdalomknál, ideges fogfájásnál, valamint fejfájásnál.

— Rádióleadó az antiszemitizmus ellen. Prágából jelentik: A csehszlovákiai zsidó sajtóban felmerült a terv, hogy a németországi antiszemita-propaganda ellensúlyozására egy európai állam rádióleadóját vegyék igénybe. Három év óta Németország hétről-hétre a legszemérmelenebb hazugságokat terjeszti a zsidóságról a rádió útján. Ezt nem lehet mással ellensúlyozni, mint hogy valamelyik állam bocsássa rendelkezésére a rádiót a hét valamelyik napján annak a közületnek, amely zsidó védelmi programot állít össze. Figyelembe jöhetne Svájc vagy Csehszlovákia. A költségeket „felsékel” adózással akarják előteremteni. Minden zsidó országának egyik közepes pénzgységét (1 cseh korona, fél svájci, egész francia frank, 1 lira) adná havonta a rádióban való zsidóvédelem céljaira. Ezzel kettőst célt érnének el: a zsidó becsület védelmét és a Németországból emigrált írók és művészek támogatását. Minthogy a legutóbbi nemzetközi rádiókonferencia elé javaslatot terjesztettek a lázító tartalmú rádióleadások betiltására, valószínű, hogy valamelyik állam ennek a javaslatnak a szellemében az antiszemita lázítás ellen szívesen nyújtana segédkezet. A Csehszlovákiából kiindult ötlet különböző országok emberbaráti egyesületeiben és ligáinál szimpatikus fogadtatásra talált.

Munkásbiztosító
Lista de plata
(10 munkáson felül)
Lakbérteti szerződés
BOROS papir-kereskedésben

Nem minden hirdetés reklám

Nagyon sokszor megtörténik, hogy az olvasó előítéletből az újság egyes cikkeit nem olvassa el. Ez téves felfogás, mert egyes reklámhirdetések nem trükkök, hanem inkább azt a célt szolgálják, hogy egy áldásosnak elismert gyógyszer népszerűvé tegyék és azt a nagyközönség tudomására hozzák. Mert de sokan is vannak, akik ha nem kísérték volna figyelemmel a „Gastro D.”-ről megjelent újságcikkeket, még most is szenvednének a betegség fájdalmaitól. Teldöntettel a felvilágosító újságcikkekre, Ön megvette a „Gastro D.”-t és így megszabadult a köllkától, gyomorbajtól, gyomorsavtúltengéstől, sőt még a súlyos gyomorfekélytől is.

Ma már a többizben leközlött újságcikkeinknek és a beérkezett elismerő leveleknek köszönhető, hogy mindenki meggyőződött arról, hogy nem minden hirdetés üres reklám. Megrendelhető 130 lej utánvétel a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— A belügyminisztérium jóváhagyta a városi költségvetést. Tegnap délelőtt Dr. Anca Cornel alpolgármester telefonon felhívta Bucurestiből a clujai városházat és közölte a város vezetőségével, hogy a belügyminisztérium kisebb módosítással jóváhagyta az új költségvetést. E szerint május hónapban már életbelép az új költségvetés.

— Nicolae Colant választották meg Cluj püspökévé. Bucurestiből jelentik: Nicolae Colant ma délelőtt az egyházkongresszus clujai püspökévé választották.

— Orvosi hír. Dr. Herskovits Izidor röntgen szakorvos (Str. Iorga 21.) rendeléseit újból megkezdte. Röntgenkonzilium hordozható készülékkel a betegágynál is bárhol, ahol áram van.

— Sirkövatás. Ezuton értesítjük rokonainkat és jóbarátainkat, hogy néhai Jámor Flóra, okl. gyógyszerész sirkövének avatása május 3-ikán, vasárnap d. e. 11 órákor lesz az új neolog temetőben.

— A „Tenuat Tóra Umlacha Poel Charedi” szervezet közleménye. Ezuton közli a szervezet a clujai vallásos munkásokkal és iparosokkal, hogy minden szombat délután 4 órákor Rav Klein Eliahu „Perek”-et tanít, továbbá május 10-től kezdve minden vasárnap délután 6 órákor Mincha ima keretében zsidó történelmi előadást fog tartani szeminárium jelleggel. A vezetőség kéri a szervezet összes tagjainak megjelenését egy a szombat délutáni előadásokon, mint a vasárnapi szemináriumokon és vendégeket is szívesen lát azon. A vezetőség.

— Nemzeti szocialista összekülvöket tartóztattak le Magyarországon. Budapestről jelentik: A rendörség Kiskunhalas és János-halma községekben nemzeti szocialista összekülvöket leplezett le. Tizenöt egyént letartóztattak.

— Razzia Clujon. Az elmúlt éjjel folyamán a bünyűgi rendörség a sziguranccával karöltve razziat tartott a városban. A razzia eredményeképpen 27 embert fogtak el, akik között egy nő van. A letartóztatottak nagyrészt miután igazolták, hogy bejelentett lakásuk van a rendörség szabadlábra helyezte, kötelezte őket, hogy személyazonosságig igazolványukat kiváltás, néhányat a letartóztatottak közül viszont továbbra is fogva tartottak — mint büntetett előéletűeket, vagy olyanokat, akiknek nincs állandó lakhelyük a városban.

— A Zsidó Kórházegyesület új igazgatótagjai. A clujai zsidó kórházegyesület folyó hó 2-án megtartott rendes évi közgyűlésében az egyesület ügyei irányában tanúsított buzgóságuk és áldozatkészségük elismerésül igazgatóságát a következő tagokkal egészítette ki: Clujról Freu Lajos igazgató, Glanz, Mandula Jenő, Melchner Hermann és dr. Szentiványi Leo, továbbá Mahler Jakab Ignác műszaki főtanácsos Deva, Montagh Imréné Sft. Gheorghie, Hoffmann Miksa hitk. elnök Petrosani, Halle László igazgató Medias, dr. Hirsch Gyula Dej, Elekes József Tg.-Mures és Mátyás Adolf Reteag.

HA MEGBETEGEDTEK A VESEI,
ha csökken a munkaképessége, akkor meglé az
organizmusa húgsavval.
URODONAL
tisztítja és üdítja a vérét.
Minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

40.000 dunam megváltása

Samy Gronemann és Bato Lajos clujai látogatása

A Keren Kajemeth Leisrael jeruzsálemi főirodája május 1-től az egész világon külön akciót proklamál 4.000 dunam földnek a megváltására. A Cionista Világszervezet exekutívója felhívásban deklarálta a május hónapot a Geulath Haarec hónapjának. Clujon a Geulath Haarec akció május 3-án veszi kezdetét és annak irányítására Clujra érkezik dr. Samy Gronemann a kongresszusi bíróság elnöke és Bato Lajos a romániai KKL igazgatója. A clujai zsidóság ilusztis vendégei a cionista szervezet erősségei és a zsidó kultura számottevő reprezentánsai közé tartozik. A clujai KKL-bizottság és a cionista helyicsoport tisztelők vasárnap, május 3-án d. e. 11. rákor a Salom Klub (str. Filipescu 6.) disztermében mitinget rendez, mely iránt máris óriási érdeklődés nyilvánul meg.

A különakció beindítására a mai politikai helyzet és újabb nagy földvásárlási lehetőségek készítették a cionista mozgalom vezetőit. Az egész világon megindult a külön akció és minden ország „dunamkontingenst” vállalt a nagy akció keretében.

A KKL erdélyi országos kuratóriuma elhatározta, hogy a legintenzívebben részt vesz az akció keresztülvitelésében és a 40 ezer dunam föld megváltásából ötven dunam föld megváltását vállalja Erdélyben. Egy dunam föld ára 6 font, tehát május és június hónapokban erre a célra külön 300 fontot kell Erdély zsidóságának e 40 ezer dunam föld megváltására áldoznia.

Hisszük, hogy a KKL minden munkatársának mobilizálásával és minden aktív cionista erejével összefogva, teljes eredménnyel fog végződni ezen akció.

— Szemtanu elbeszélése a palesztinai zavargásokról. Hogyan látjuk mi itt és hogyan látják ok ott, akik még nálunk is érdekeltettek a dologban, mert saját életükről és biztonságukról van szó. Nyilvánvalóan egész másképpen látják, mint mi. Ennek megvilágítására kerestük fel Deutsch Lipót, a clujai Kalapkirály cég tulajdonosát, aki tegnap érkezett hazra Palesztinából. Aprilis 21-én szállt hajóra Haifában.

— Míg a zavargások folytak — monodta — én Haifában voltam. Lehet, hogy itt Erdélyben nagyon megjédetek a zsidók, de ott egészen más véleményük van a dologról. Nagyon fel voltak háborodva, egyesek el is voltak keseredve és mingyárt az önvédelemre gondoltak. Nagyon dühösek voltak az angolokra, mert nem engedték a zsidóknak, hogy önmaguk védjék meg magukat a támadóktól. De a hatóság elég erős volt és így nem volt szükség a zsidó önvédelemre. Ha például itt azt írják a lapok, hogy Haifában zavargások voltak, Isten tudja, hogy mit értenek alatta. En jelen voltam egy ilyen haifai zavargásnál. Jöttünk az autobuszon le a Karmelról és egyszer csak a forgalmi rendőr megállította a forgalmat. Zavargások voltak. Ugy tiz perc múlva megnyitották a forgalmat. Ennyit láttam az egész palesztinai zavargásból. Haifában természetesen hallottam róla, hogy Jaffában súlyos áldozatokat követelt a zavarás, zsidók estek el az összeütközés során és hogy tűz is pusztított, de semmiesetre sem tulajdonítanak olyan természetű jelentőséget a dolgoknak, mint itten. Nagyon valószínű, hogy Európában eltolozták az eseményeket. Néhány hétig voltam Palesztinában és azt láttam, hogy az arabok és a zsidók egészen jól éneik egymással. Egész idő alatt nem láttam semmiféle zavaró körülményt. Minket, turistákat éppen ezért is lepett meg a jaffai zavargások hire.

Ezután elmondotta Deutsch Lipót, hogy mit látott Palesztinában. Nagy munka folyik, megindultak az építkezések, az üzleti világban az a vélemény, hogy a krízis végétért és az ország fejlődése folyik tovább. Mindenki meg van róla győződve, hogy a zavargások nem hátráltatják el a zsidókat. A munka megy tovább.

Sfr. Reg. Ferdinand 10.
„MODA DE PALARII”
Fodor Emil és Tsa
Kalapok, ingek, nyakkendők stb.
Sfr. Reg. Ferdinand 10.

UJ KELET Legújabb hírek

Véget ért a liberális párt válsága

Bratianu Dinu hozzájárult a kongresszus összehívásához. Ionel Bratianu özvegye interveniált az ellenséges pártvezéreknél a kibékülés érdekében

Bucuresti, április 29. (Az Uj Kelet tud.) A napokon át tartó belpolitikai válság feszültsége mára lényegesen engedett. Dinu Bratianu és Tatarescu között lefolyt közvetítő tárgyalások eredményeként azt szüri le a bucaresti sajtó, hogy a két fél között végleges megegyezés ugyan nem történt, sikerült azonban ideig-óráig tartó fegyverszünettel biztosítani a veszélyeztetett pártgyeget. Az ellentétek kedden értek csúcspontjukhoz. Akkor, midőn már mind Tatarescu, mind Dinu Bratianu állhatatosan fenntartotta a maga álláspontját és semmiféle közös tárgyalási lehetőség már nem áll fenn, közbelépett Eliza Bratianu asszony, Ionel Bratianu özvegye, aki meleg felhívást intézett a pártvezérekhez és elhunyt férjének emlékére való hivatkozással kérte, simítsák el ellentéteiket.

A nemvárt közbelépés nagy benyomást keltett liberális politikai körökben. A tegnapi megbeszélés már Elize Bratianu hétköznap hangulatában zajlott le. A Dinu Bratianu lakásán lefolyt értekezletről kiszivárgott hírek szerint azon előbb Dinu Bratianu ismertette a helyzetet és felolvasta előttük azt a levelet, melyben Tatarescu a kongresszus azonnali összehívását kérte a párt elnökétől.

A sorsdöntő vita

Tancred Constantinescu beszédében élesen kirohant Tatarescu ellen, rámutatott a kormányzás hibáira és azt állította, hogy a Tatarescu által javasolt kongresszus összehívása elfogadhatatlan, mert az Bratianu Dinunak az elnökségről való eltávolítását célozza. Ezzel szemben Sassu miniszter a kongresszus összehívása mellett foglalt állást, mely a pártelnök presztízsének emelésére fog szolgálni.

Bebe Bratianu, a párt főtitkára szólt fel ezután, aki az Univerzumban megjelent nyilatkozatával foglalkozva, sajnálkozását fejezte ki rendkívül izgatott hangulatban tett egyes kijelentései fölött. Bebe Bratianu ezután ismertette Tatarescuval való tárgyalásainak eredményeit és közölte, hogy a miniszterelnök megelégszik az elnöki méltósággal a pártban és hajlandó alávetni magát a pártvezetőség döntésének.

Bratianu kiegyezik

Ezeknek az érveknek a hatására

Bratianu Dinu hozzájárult a kongresszus összehívásához és elfogadta Tatarescu al-
elnökké való választását.

Ezzel a liberális párt belső válsága egyelőre elsimult. Kétségtelen azonban, hogy ez a megállapodás csak a személyi ellentéteket simította ideig-óráig el, fennállanak azonban azok az ideológiai különbségek, amelyek Tatarescu jobboldal felé hajló politikáját Dinu Bratianu és környezetének álláspontjától elválasztja. Ezek az ellentétek olyan természetűek, hogy azt a liberális párt sokáig leplezni nem tudja.

Megingott a kormány helyzete

Az ellenzéki sajtó ezzel kapcsolatban már meg is kondítja a halálharangot a liberális kormány fölött és megállapítja, hogy a nyílt ellentétek kirombanásának pillanatától kezdve a kormány helyzete megingottnak tekinthető. Azzal, hogy Tatarescu és tábora kötelezettséget vállalt Dinu Bratianunak a pártelnöki székben való változatlan megőrzése mellett, továbbra is fennáll Bratianu Dinu ellenőrzése a kormány cselekedetei fölött és

Tatarescu mindig ki lesz téve annak, hogy Bratianu Dinu egy-egy harcias nyilatkozatában intézkedéseit dezavualja. A Romania Noua tudni véli, hogy május 10-re a kormány már le is fog mondani.

Argetoianu, aki a roman politika szövevényes kuszálatainak egyik legkitűnőbb is-

van és hogy a belső ellenségeskedések elsimítása nem erősíti meg Tatarescu pozícióját. A kormánykrisis — jelentette ki Argetoianu — a jövő hét folyamán zajlik le.

Véget ért a liberális párt válsága.

Bucuresti, április 29. A politikai helyzettel kapcsolatban a lapok rámutatnak arra, hogy a kormánypárt kebelében keletkezett nyugtalanság véget ért, a Dinu Bratianu lakásán tegnap lezajlott értekezlet után. A pártelnököt meggyőzték, hogy a pártfegyverem és rend érdekében szükség van a kongresszus összehívására, ami ratifikálni fogja az ő elnökké választását. De tekintetbe kell venni a szervezetek majdnem egyhangú kívánságát, hogy a kongresszuson újból tanulmányozás merője, nyilatkozatában kijelentette, hogy minden jel szerint a kormány lemondásban

alá vegyék a párt direktíváit és a tömegekre gyakorolt propagandával akciót indítsanak a jobb és szélsőbaloldali pártok ellen. Kifejezésre juttatták azt is, hogy a párt kebelében határozottan ellenzik a Gheorghe Bratianuval való közeledést. Az adott helyzetben a kongresszus már most ki fogja jelölni a pártelnök utódját és Tatarescut egyedüli alelnökké fogják proklamálni.

Maniu Clujon

Cluj, április 29. Clujon tegnap a nemzeti parasztpárt Maniu szárnyának vezetői értekezletet tartottak, melyen Maniu Gyula is résztvett. Maniu tegnap este visszautazott Badacimba, ahonnan a jövőhéten Bucuresztibe utazik. A clujai pártértekezleten tudomásra hozták azt is, hogy a nemzeti parasztpárt elnökségének és végrehajtó-bizottságának ülését közelebről összehívja.

Az uralkodó közös kihallgatáson fogadta a német és bolgár követeket

Bucuresztibe várják Franchet d'Esperay marsallt

Bucuresti, április 29. Az uralkodó ma ünnepélyes kihallgatáson fogadta Sava Kiroff új bucaresti bolgár követet, aki megbízólevelét nyújtotta át a királynak. Kiroff után Fabritius új német követ is bemutatkozó audiencián volt. Mindkét meghatalmazott minisztert, a szokásos ceremóniák közepette Titulescu külügyminiszter mutatta be. A király délelben vendégül látta a két követet, Titulescut és Walley angol megbízottat, akik gazdasági jellegű tárgyalásokat folytat a fővárosban.

Bucuresti, április 29. Franchet d'Esperay francia marsall Bucuresztibe érkezésével kapcsolatban a hadügyminisztérium egy magasrangú, Mihai Viteazul-rend birtokában levő tisztet fog Belgrádba küldeni a marsall fogadására. Franchet d'Esperay az uralkodó vendége lesz, aki nagy bankettet ad tiszteletére a Tiszti Kaszinóban, majd ünnepélyes keretek között egyik fővárosi ezred tiszteletbeli parancsnokává avatják.

Abesszin császárrá koronázzák az olasz királyt?

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

tűjták, hogy a császári ház női tagjai bármilyen tekintetben is helyettesítsék az uralkodót. Megbízható hírek eddig még nem sikerült szerezni ebben a kérdésben. A négy haláláról szóló hírt azonban annyira komolyan tekintik, hogy már az utód személye fölött is vita folyik. Ez az utód állítólag Menelik herceg lesz, a Menelik császár unokája, és Lidzs Jasszunak, a Hallé Szelasszie által detronizált, volt abesszin császárnak a fia, aki jelenleg a francia Szomáliában tartózkodik. Menelik herceg már előkészületeket is tett arra, hogy a helyzet reánérve kedvező alakulása esetén visszatérjen Addisz-Abebéba.

Varsó, április 29. Van Zeeland belga miniszterelnök, aki néhány napot a lengyel fővárosban töltött, ahol beható tárgyalásokat folytatott a lengyel politikai vezető férfival, tegnap este tíz órakor visszautazott Brüsszelbe. A pályaudvaron a kormány tagjai bucsúztatták a belga miniszterelnököt.

Addis-Abeba, április 29. (Rador). A Reuter

táviratozza Diredauából, hogy a Sassa-Baneh környékén ezeltől három nappal kezdődött útközlet még ma is elkeseredetten folyik. Abesszin körökben rámutatnak arra, hogy Nashibu rasz erőt és Wehib pasa csapatai ádáz ellenállást tanúsítanak és több ízben verték vissza az olaszok támadásait. Az olasz hadvezetőség kénytelen volt megerősítéseket küldeni ebbe a körzetbe. Az olaszok gázokhoz folyamodtak, amikor látták, hogy az abesszin pozíciókat támadásokkal nem tudják bevenni. A gázok égési sebeket okoznak.

A Havas jelentése szerint az ogadeni helyzetet abesszin körökben igen kielégítőnek tekintik. Az olasz csapatok csak igen keveset nyomultak előre, jelentékeny veszteségek árán.

A Reuter római jelentése szerint ha Olaszország meghódította Abessziniát, új címeket és kitüntetések fogják adni a hadjárat győztes vezetőinek. Graziani tábornok marsalli rangot kap, de továbbra is legfőbb pa-

Erec Israelt az egész zsidó népnek kell építenie!!
Csallakozzék az országépítőkhöz!
Váltsa meg a Sékelt!!!

rancsnoka marad az abessziniai olasz hadseregnek, Badoglio visszatér az anyaországba miután befejezte küldetését. Hír szerint Olaszország protektorátust fog proklamálni Abesszinia felett, de olyan feltetés is van, hogy az olasz királyt abesszin császárnak megkoronázzák, mint ahogy Anglia királyát is császárra Indinának.

Mit tartalmaz a németekhez küldendő angol jegyzék?

London, április 29. (Rador). Az angol kormány által Németországhoz intézett kérelmeket valószínűleg pénteken vagy szombaton nyújtják át Berlinben hivatalos jegyzék formájában. A kérdések így hangzanak:

1. Hajlandó Németország visszatérni a Német szövetségbe?
2. Kötelezi-e magát arra Németország, hogy szigorúan tiszteletben tartja a népvetségi alapokmányból eredő kötelezettségeket?
3. Tiszteletben fogja-e tartani Németország a jelenlegi status quot?

Jeruzsálem mellett az arabok megtámadták Schalom Asch autóját

Jeruzsálem, április 29. Nazarethben — ahol mindössze egy zsidó család él — tegnap tüntetést rendeztek az arabok. A rendőrség beavatkozására a tüntetők megtámadták a kar hatalmat. A rendőrök a tömeg közé lőttek, mire helyreállott a rend. A tüntetők két angol rendőrt súlyosan megsebesítettek.

Egy távirati iroda jelentése arról számolt be, hogy Jeruzsálem mellett az arabok megtámadták Schalom Asch, a Palesztinában tartózkodó, világhírű zsidó író autóját és csak a kar hatalom beavatkozása mentette ki az iró a kövekkel támadó arabok gyűrűjéből.

Május 1-e hivatalos ünnep

Bucuresti, április 29. A miniszterelnök tegnap délután az összes hatóságokat utasította, hogy május 1-én ne tartsanak hivatali órákat. Május 1. tehát hivatalos ünnep lesz.

— A Goldmark Filharmóniai Társaság értesíti tagjait, hogy csütörtökön, f. hó 30-án este 9 órakor a megszokott helyen összejönnek, amelyen K. Molnár Irma zongoraművész is résztvesz. Kéri tehát a vezetőség a tagok pontos megjelenését.

— FELHÍVÁS. A clujai „Tarbut” IV. osztályának 1926-ban végzett növendékeit felkérjük, hogy a volt Tarbut-iskola udvarán f. é. május hó 2-án, szombaton d. e. 11 órakor rendezendő 10 éves találkóján feltétlenül teljes számban megjelenjen sziveskedjenek. Rendezőség nevében: Dr. Lasz né Gutfriele Bözsi és Féderné Szabó Anni.

— Göring gazdasági diktátorrá való kinevezése a háború előkészítésének siettetéséért szolgálja. Moszkvából jelentik: Az Izvesztia kommentálva Göring új hatáskörét, megállapítja, hogy mártól fogva a nemzeti szocialista Németország gazdasági és pénzügyi politikája fokozottabb mértékben lesz alárendelve egyetlen célnak: a háború előkészítésének siettetésének. Göring kinevezése gazdasági diktátorrá riadóként kell hogy harsson az összes államokban, amelyek a békére törekednek.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Székhelye Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 2-11.

CENZURAJ